

Oglas, pripisana itd.
tiskaju i računaju se na temelju
običnog cimika ili po dogovoru.

Novići za predbrojnu, oglase itd.
šalju se naputnicom ili poštu
nicom pod Štadionice u Beču
na administrativnu listu u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu
poštiju predbrojnici.

Tko list na vremje ne primi,
nekto to javi odpravnici u
otvorenom pismu; za koji se
ne plaća poština, ako se iz-
vana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847849.

Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drugi, u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12).

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom raštu male stvari, a ne sloga sve poljopravi“. Naroda poslovica.

Poziv!

Četvrtak dne 6. travnja 1904. u 4
(četiri) sata posle podne obdržavati
će se u prostorijah Hrvatske Čitaonice
u Pazinu

Redovita glavna skupština

na koju se gospoda članovi pozivaju.

Dnevni red:

- 1) Nagovor predsjednika.
- 2) Izvješće tajnika.
- 3) Izvješće blagajnika.
- 4) Izbor novog odbora.
- 5) Možebitni predlozi.

Odbor

političkog društva za Hrvate i Slovence u Istri.

U skrbi!

U velikom smo čednu, te činimo posljedne pripreme, da primimo dostojno Krista Spasitelja, koji će od mrtvih uzkrnuti. Te pripreme valja da su u prvom redu duševne vježbe, koje nas moraju očistiti zemaljskog smrada a da uzmognemo čisti vježbati vazmenoga jaganca.

U posljednjim danom pokore pozivlje nas na osobili način sveta crkva. Premda su olli zastrti, akoprem su zvonovi zamukli, premda neima miložuvenog crkvenog pjeva ni blagoglasnog odziva sa orgulja, ipak nas sveti crkveni obreći nikada toli duboko nedirnu, nikada nepotresu našim srcem toli silno, kano zadnjih dana velikog čedna.

Potresni su i veličanstveni osobito sveti obredi velikog petka, koji nam predviđaju toli vjerno i živo neizmjernu muku i težku smrt Spasitelja našega.

Na gori Kalvariji vidimo duševnim okom Isusa izranjena i izmrevarena, gdje no kliče moćelom glasom na drvu kriza: Otče, oprosti mi, jer neznadu što

čine! Nakon nečuvnih painja, pogrda i posmjeha od zavedene svjetline, oprasti najčišćim svojim progoniteljem, obećaje nešrestnom razbojniku, da će još da nas biti s njim u raju, oprasti svima, i nama podaje utješnu nadu, da će oprostiti i nama budemo li svoje griehe upoznali i za nje pokoru činili.

Pošto je Isus znao, da mora na križu izpići gorku času do dna za spas duša ženiju žrtvu Svomu Otcu nebeskomu i nekim svetim zadovoljstvom uzduhnu: Svršeno jest!

Mrtvo tielo Isusovo pokopa Josip od Arimateje u novo izklesanom grobu, na koj navališe težki kamen i postavise strazu, da nebi Isusovi nečuici ukrali njegovo sv. telo. Ali ni težki kamen, ni jaka straža nemoguće zaprijeti onoga, što se je imalo dogoditi treći dan, jer Isus nebjuje samo čovjek, već i Bog.

Njegovo telo nije smjelo truniti u grobu, već je imalo uskrsnuti treći dan od mrtvih, kako su to proroci davno prije prorekli.

I doista, u nedjelju rano uputiše se pobožne žene k Isusovu grobu, da pomazu mirisom njegovo telo, ali se od groba prestrašene vratile u grad pripovedajući, što su čule i vidile. One nadjoše kamen odvaljen i prazan grob — jer je već Isus bio uzkršnau!

Obistinilo se je dakle davno proročanstvo, koje je i On sam potvrdio rekvavi: Razoriti ćeće sveti hram, a ču ga ja za tri dana opet sagraditi!

Svojom mukom i svojom dragocjenom krv spasio je Isus čovječanstvo otkupiv ga od smrti viečne. Svojim uskrsnućem dao nam je tako uživšeni primjer kako ćemo i mi jednom uskrsnuti i uživati rajsku slavu budemo li je vredni i dostojni.

Katolička crkva slavi uskrsnuće Isu-

sovo kano uživšenu svetkovinu, posvećenu veličanstvenom dijelu spaša čovječanstva. Ta se svetkovina slavi po čitavom svetu punim dvadeset vječova jednako dirljivo, jednakoj sjojno i svečano.

I naš hrvatski narod odkad mu je sinula božanstvena istina, slavi svojom prirodjenom pobožnosti ovaj veliki blagdan, koji nije za njega samo znak ili simbol, duševnog spaša, već tako Bog dade, i njegovog narodnog uskraňa.

I naš narod vodi očajničku borbu kroz vječove za svoje pravo i za one velike stecjevine, koje sretniji narodi već odavna uživaju. I njega su sirotu zlobni i pakostni ljudi raztrgali u razne pokrajine i lili ga što silom što prevarom nekadanje slave dok se je on junacički borio za drugoga, il dok je na potoke lievao svoju dragocjenu krv, da očuva zapadne narode od provale divljih naroda. Kroz hiljadu godina šljito je on Europa svojimi junacičkim prsi od poplave poganskih naroda umirući za one, koji mu kasnije, mjesto plaze, dobaciše porugu i posmeh!

Nu taj vječni patnik nit je kukao nit klonuo duhom, jer je vazda čvrsta vjeroval u sretniju svoju budućnost, i jer da, poslije Velikog Petka dolazi Uskrš! On znade, da kao što je Spasitelj za svoju nauku trpio silne muke, te čak i život za nju žrtvovao, da mora tako slijediti njegov primjer svaki za slobodom težeci narod, jer bez truda i muke neima uzkršnau ni spaša.

U plemenitoj borbi dakle i u poštrenom radu je nas duševni i tjelesni spas; ali u tu borbu i u taj rad treba da se podamo vredna lica i čvrsta srca, jer nam inači nebi bilo blagoslova božjeg. Uz te preduvjetne nemože ostati naše nastojanje neplodnim, naša borba bezuspješnom.

Mi bo netežimo za tudjim, nas nevuče srce za nečim, što nas neide po bož-

će sve pronto, i dobit ćes rakomandacijoni za nase jude i sve ca triba, evo ti intanto za šada pet fijorini i sada hodi. — Jasam poletel po skalah kako tić, — buskarona, pet fijorini va žepi — ki će se s menom.

Drugi dan ja se prezentan na dobu i bilo pronto sve. Samo mi je jos moj prijatelj, Šijor dotor prepričao, da budem surbo i sa svakin lipo: i s popon i s fraton i kaputason i bragešarom — onako, kako on, držat usta uvik na smisić i bit će entratu libera i va-plovaniju i mostire.

Ukrcan se ja, judi moji, sa trajset šaket kapuli na vapor put Maloga Lošinja, i tamo sam moral ostaviti depozit od kapule. Gledao Lošinjani za menom, ča to ju va sakih nosim, neki, to je trgovac stracar, neki to je lovranac s kostanjom, drugi opet da sam kumpiraš, i ča je znam ča već, dokle ni jedan capitul onoga ki je vozač peljal, čo, koša že in šti Šaki i odgovoril: kapula, čujem već prve pozdrave mularije: „kapular, kapular.“ Ovaj nadimak pratilo me cijelo vrieme mog naučnog putovanja. U Lošinju sam se prezentan najprije Šioru potešatu i konšenjal san mu dva lista, koje kada je dobro razumil, od-

izlazi svakog četvrtka •
podz.

Netiskani dopisi se ne vraćaju
i podpisani ne tiskaju, a
nefranirani ne primaju.
Preplaćata se poštarnicom stoji
10 K u obče, } na godinu
5 K za seljake } ili K -5-, oda. E. 250 na
pol godine.

Izvan carstva više poštarna.
Plaća i uticaj za u Full.

Pojeđini broj stoji 10 h., zato
stali 20 h., kolik u Puli, toli
izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se
u »Tiskari J. Krmpotić i dr.
(Via Sisane), kamo neka se
naslovljaju sva pisma i prod-
plate.

jih i ljudskih zakonih. Naša borba nije od obiesti ili prikosa, već je to očajnička borba za narodni naš obstanak. Na našoj je strani zakon a uz nas je pravo! Posto nam se krali jedno i drugo, mi smo džani kano ljudi i kao državljanji, da to dopuštenim i zakonitim sredstvima izvođemo. Nepitamo milosti, netražimo povlastica, već samo ono, što nam daje zakon i što ostali narodi već odavna uživaju.

Protivniči naši, koji su ujedno i protivnici naše vjere, opirati će se svim sredstvima izpunjenju naših prava, ali obožavani i okrepljeni vjerom otaca naših, skršiti čemo njihov odpor i dati napokon do toli žudjene slobode i narodnog jedinstva. To je naše duboko osvjeđenje, koje nam podaje naša sv. vjera. U tom osvjeđenju i u toj vjeri čestitamo našemu našemu uživšenu svetkovinu uzkršnau Isusovog!

Odživ na skupštinu

družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u

Bribiru.

U prošlom broju izvestili smo u kratko o skupštini, koju su obdržavali prošloga mjeseca hrvatski rodoljubi u Bribiru na korist naše „Družbe“.

U zagrebačkom „Obzoru“, koji je donio obširno izvješće o toj skupštini, čitamo sljedeći odusevljeni odživ na tu skupštinu, ako se ne varamo, od velezaslužnog tajnika naše „Družbe“ g. Cara Emina iz Opatijs:

Vele tvrdi patriote kremenjaci! Ne laskaj narodu, ne hvali ga, pokvarit čes ga, razmazit čes ga. Suglasujem, dok se radi o servilnom kakovom ulagivanju, ali kad se namjeris na kakav prekrasni narodni čin, na kakav prelijepr poziv narodnog unutarnjeg osjećanja — e onda je težko zapovijediti srcu, dapače u takovim bi slučajevima bio i grieh zatvarati dušu i silom dušiti osjećaje, što bi radi da prodru napolje. Tako ne mogu ni ja da mû-

mah je naruciš dra šaketa kapuli; samo mu je bilo žal da mi nisu dali va Puli nikoliko šaket zelenoga luka za prodavat, z.č s lukom bi bi udelal više affari i za parti i za stvar istrijansku, jer da mi momramo svagdi pokazivati naše zelenilo. V Lošinju je bila moja glavna stvar da prepridim balotacioni za plovana i da posapćem na kapitanatu i drugim impiegatom, da ne gre nijedan volat za plovana, koga će biskup. Nu moje affari od kapuli slabu sliši, zač osim nikoliko greš kapuli ča su mi kupili na kapitanatu, i impiegati i kunšijeri i čitadini — premda svi od zelenog kolura —, mi nisu nijedne glavice kupili, već su me i oni poteli napavati „kapular“. Tu sam već zgubili volju delat za parti, već san si ja lipo preduzel, prezentativat se onim od hrvatskoga partita, te pobereš moje šaketi — i na Čunki. Tamo se prezentam prešidentu od gabinetin — ali slabo kaže. Pozval je va istinu valje šedutu — da se sporazume, koliko će ki kapuli kupit — ako ne za potribu, ali bar za patriotad, zač je moja kapula bila čista talijanska. Nakon jedne ure kunšijerija, stavili su na protokol, da se na račun gabinetu kupi dva šaketa, pak

PODLISTAK

U šestom delu svita.

Jednoga lipoga popoldneva, stoeć na puljskoj „Portorati“ i prodavajući tu zihu, buljeć neznam sam kuda, kao kakav na-puljanski lazaron, — ždrokne me jedna ruka pod bok malo da nisan pal. Obrnen se jedno, da vidim ki je to tako kumplimentoz, — opazim izasebe jednoga poznatog kumpanja, koji mi onim zdravim okom namigne i dade mi mot glavom da gren za njim. Otel sam mu dat jednu čepu za on kumpliment, me sam se predomisliš, znajuć, da furbo škiljav me ni za nis onako pozdravil. On naprida ja šodo za njim, i videć kuda me pälje, valje se dositim, da će bit afari. Insona delle inšome, prišli smo pred našega sladkoga dotura e patriota, ki mi da vaje ruku i držeć obraz kako da ga smisić biži, lipo me posede na kanapę a škiljavcu reče da more poči.

Ostavši sam i zapitavši me za jučko zdravje s onom običajnom „Come va“, počne o stvari: Digo, bil ti otele malo beči čepat. Traťa se o ovom: nas parti

om priedjem preko one sjajne skupštine jih valjanih pionira, radi, neumorno radi, u Brbištu, preko onog divnog skupa naših ljudi, koji su i opet posvjedočili svoju veliku ljubav spram ove naše Istre. Ima već sat, dva, što sam, pročitati izvještaj te znamenite skupštine, odložio „Obzor“ i meni se još uvijek motaju po glavi one dve, tri hiljade vrlih Brbiščaca, vrzu mi se po glavi i oni velevredni Tomiči, Hajdini, Lorbeški, Crnobrati, svi ti kremeni muževi, kojih ju lično ne poznam, ali osjećam, da ih već sada vanredno ljubim.

I njihove mile, bratske riete zvuče mi u usima poput večernje muzike našega mora. „Nas mora sreća zasebsti, rekoh je jedan govornik, kad vidimo, kako neprisjetljiv je žali ni najvećih novčanih svota, samo da nam patinika istarskoga uništi.“ A onda malo dalje: „Hoćemo li dopuštati, da ovako završi Hrvat, da taj isti Hrvat, pade sada u grob kao talijanski rob i da nad tim grobom narikuje hrvatska vila Istarka, a po ovom divnom moru, po ovim zelenim oranicama da se bani nezasinči i tujin i nametnik?“

„Ne!“ uzklknuo je govornik — „ne!“ zagrmjelo je cijelo mnoštvo sakupljenog briščkoga naroda, ne! kličem ja, dopuštiti ne će to Hrvati, oni Hrvati, kojih su predi tukto ljubomorni pazili na svaki pedalj liepe svoje zemlje. Što bi Franceska dala, da bi joj bilo dozvoljeno raditi u svojim otvorenim pokrajinama ono, što se ipak dopušta Hrvatskoj da radi u Istri? A što bi svjet, što bi poviest o Hrvatskoj, kad bi ona propustila povoljnu zgodu, ne uradeći ništa za svoju pokrajinu Istru? A Istra i jest pokrajina Hrvatske, a „istarsko diete“ kako je ono rekoh onaj isti govornik, „nije tudjina, ono je diete, koje je hrvatski majku signalo kao i ti brate, jednomu se Bogu moli kao i ti, istim jezikom zbori kao i ti, hrvatske pjesme pjeva kao i ti, ljubi svoju hrvatsku grudu kao i ti, za tu grudu život daje kao i ti.“

Jest, vrli moj nepoznati govornič, sve to čini istarski Hrvat, ali on čini i još nešto. Gleda on tamo, put istoku, gdje mu sunce navješta ljepe dane, gleda on k vama svjema, i duh ga podilazi od milja i srce mu se širi od razmijenosti nad toliko sućuti i ljubavi bratske.

I ponos se u njemu diže, silan vanredan ponos, što je i on granica divnoga naroda, koji i danas još mora da svoje nikad neizvrpive sile troši za očuvanje svoga posvećenoga praga. Ali ni Istra ne spava. Osokoljena i obodrena pomoću i ljubavi svoje liepe braće, ona opet diže glavu svoju, opet izpravljuje izmučene kosti svoje, sprema gotovo na boj. Družtvo pako, ta jedina uzdanica nijena, koja je već namjestila na razne točke do 16 sva-

da se to podili medju siromašnije šocije — a prešident je uzel još jedan šaket i daroval gabinetu, da s grešam i od kapula polipšaju „šalu“ i inkoronaju kvadar od gran pojeta.

U Nerezinah i Osoru — patriji našeg sladkoga — san misel, da će se potući za mojom kapulom, a kad tamo, konač sam prodal, va jednom i drugom mestu, pol šaketa a pol sam daroval Nerezinskoj grupi od Lega. Da mi ni va mostire guardijan kupil 10 greš, ne bih bil imal nanka čime poč prikro mesta va Osor. Va Osoru, da sam jednu glavu prodal — a ma ni jedne, zač da oni imaju dosti „salate“ i da „per il“ salata oni ne mogu jesti i kupovati kapule. Direcijon moga vijaja je bil Cres, centro delle nostre isole e della patrie od kapula. Do Crise, pasal san i Belej i Vranu, pak Štivan i Martinčiću i Orlec, ali niš, bas niš za naš part (a tako treba da je, san misel va sebi, zač san već tamo počel bolje progledavat). Va Cresu san Šal i našemu Jušti i Bölmarićem i Kersićem, sve do Roka — ali nijedne glavice kapuli od svih ovih — dokle nisan dal piturat zeno desetak greš, i to mi je kupila pre-

podneske prisjete mu tečajem, sjeđuice. I narod se prenuo; i on dolazi družbi, u susret. Dario zemlje, gdje će se dignuti družbina zdravlja, kupi prinose, pomaže svojima žuljevinama. Miće se, miće, — sara sustati se ne smije. Ni za mah — ni za jedan mah! I ja vidim dan, gdje će većliko djelo požljavnosti svih Hrvata, bilo okrujeno zlatnim uspjehom. Vidim dan, gdje će naš mali polotuk, naša prelepela Istra, već po svome položaju izložena, prvim udarcima tujinstva, ojačana i utvrđena mukom i znojem svih Hrvata, stavlja kao nepredobiva tvrdja, branici, zalede jedna nam; Hrvatske domovine!

Za to napred, samo napred za našu Družbu!

Iz carevinskoga vjeća.

Bać, 27. marta 1904.

Carevinsko vjeće je i opet odročeno.

Kod njegova odročenja činiti će službu vladu § 14. Tomu paragrafu protivio se je Koerber, a riko ga više ne rabi nego on. Samo jednom prije njega bio je toj paragraf rabljen za novačenje, a on će ga sada i zato porabiti. Punih 15 dana bilo je na dnevnom redu zastupničke kuće prvo čitanje velike osnove za dozvola vojnika, al do toga čitanja nije došlo. Koerberu se prije nije dozvolilo proglašenje, sad mu se neda ni vojnika. Ta kako-liko to mogli ni pripustiti zastupnici slavenskih naroda, prema kojim vlast Koerberova neće da vrši zakona.

Nego da izvestim o dvih sjednicama koje je zastupnička kuća ovoga tjedna obdržavala.

Ponedjeljak dne 21. čitalo su se doslovno podnežene interpelacije. Onda se je 4 puta glasovalo po imenih o dvih peticijah. Konačno se je razpravljalo o predsjednom predlogu dr. Dvočaka i drugova za poboljšanje prostorija na českem sveučilištu u Pragu, i, na tehnikah českih, i Pragi i Brnu. Govorio je Rusin profesor Romanček. Pri tom je on obrazložio, zašto Rusini obstrukuiraju, i izlaknu noždu po poboljšanju školstva kod Rusina, i ustrojenja jednoga rusinskoga sveučilišta u Galiciji.

Tim je došla skoro šesta ura poslije podne, i sjednica bila je zaključena.

U sjednici od utorka dne 22. čitalo se je doslovno interpelacije. Onda se je 4 puta glasovalo po imenih o dvih peticijah. Imalo se je nadaljevati razprava o sveučilištu. Bili su pripravni govoriti o sveučilištu, i na istu Gorčiću Tome Lenatsi; i naši dati izjavu, na istu dr. Ploju. Nešto poslije 4. ure dao je predsjednik pročitati

žentanca, da okiti s tim onoga „Lione“ de S. Marko, da ostane na vičnu slavu spomen prvomu gradu talijanskog kvarnera — ako tu kapulu prije, onako od zeleni odusevjenosti, ne pojedu potestati i sva prezentanca.

Ja neznam, bi li finil ovdi ili šaljоš naprvo pripovidajuć, zač, ča, mi se je na Veji pripitio, projektil sa capotapeti i njihove ordini i beže. Prijed sam va Veju već bos i raskidan i lačan, zač sam brižni šarenjal ovih kapulu za gospodu zelenu i ona zapućence na selih, ki njim veruju. Va samoj Veji, još kako tako — tamo su me majili i napisili i dali mi dodar i banket s kapulom — no, tamo nisan zlo-pasal, zač su mi i beći dali.

Ali po drugih mestih na Ižuli, da je i jedan nas. Moral sam poč va Bašku, zač su imali bit balotacioni za prezentance. Dojdjem vam ja lipi moji tam, a oni kad su doznavi, da prodajem kapulu, — udri po meni i „kapular, kapular“, i v more řnjim, v rest řnjim i ča ti ja znam, ča bi se bilo s menom zgodilo, da mi se ni posrečilo pogibnuti na poštu, i tu me sakrili i od zla obranili. Vaja reč istinu, řijem: Amen.

Inšonja po ižuli vejskoj, zgubil sam

To bijase znak da je sjednica pri kraju. Oko 4 i pol da je pročitati dopis ministra-predsjednika. Ovaj dopis glasi do-slovno: „Na temelju previšne ovlašćenosti se priobčiti Vašoj Preuzvišenosti (predsjedniku kuće), za dalnje priobčenje, da je carevinsko vjeće danom 22. t. m. odročeno.“ Na temelju toga dopisa, reče predsjednik, zaključujem sjednicu, zeljet gospodi zastupnikom sretni Uskrs.

Taj zaključak nije nikoga iznenadio. Očekivalo se ga je, al se ne bijaše posve stalno.

Koerberu nije ni preostalo drugo, nego da to učini.

Odkad su stupili u obstrukciju Hrvati, Slovinci, Rusini, a ponekak i Talijani; odkad su Poljaci odbili predloge Niemaca za ugusiti česku obstrukciju; odkad su se isti Poljaci izjavili proti tomu da se delegacije izaberu prije Uskrsa, i više manje imali na svojoj strani ministra vanjskih poslova Goluchowskoga, — odatl bilo je Koerber, a riko ga više ne rabi nego on. Samo jednom prije njega bio je toj paragraf rabljen za novačenje, a on će ga sada i zato porabiti. Punih 15 dana bilo je na dnevnom redu zastupničke kuće prvo čitanje velike osnove za dozvola vojnika, al do toga čitanja nije došlo. Koerberu se prije nije dozvolilo proglašenje, sad mu se neda ni vojnika. Ta kako-liko to mogli ni pripustiti zastupnici slavenskih naroda, prema kojim vlast Koerberova neće da vrši zakona.

Tečajom sjednice zastupničke kuće i poslije te sjednice bili su obdržavani razne druge sjednice. Sastali su se Česi i sloveni stranici i Poljaci. Dr. Pacak u imu mladočeskog kluba predao je Jaworskomu odgovor na predlog poljskoga kluba za posredovanje Poljaka između Čeha i Niemaca. Predsjednik českog veleposjednika izjavio je, da su i veleposjednici posve sporazumi na tim odgovorom. Tako i predsjednik českog agraraca u ime njihovo.

Imali su sjednicu i Mladočesi među sobom, i pogovorili se o prošlosti i za buduću.

Sakupili su se i predstavnici Mladočeha, českili agraraca, Hrvata, Slovencu i Rusina u zajedničku sjednicu. Dr. Pacak je našim zahtevalo za podršku koju su Čehoni pružili. Naši su odgovorili da ne trebaju zahvalje, da su samo svoju dužnost učinili i prema braću i prema svojemu narodu. Občenito se je izrazila želja i volja, da i na dalje, u dobru i zlu, ostanu svi ti Slaveni u zajednici. Tako mogu priči, razičepani ne mogu ništa.

Da nebi drugo doniovi ovih petnaest dana zajedničta carevinskog vjeća, do li zajedničta slavenskih zastupnika, bilo bi i to dosta i mnogo.

To je jače djelovalo na Koerbera i njegove Niemce, nego li bi ista drugo moglo. Oni i on su ko bez glave.

Imalo zada zapućenih ča jih još ima u Baški, i tu sam se upoznat z nasimi pravci Mikom Butigrom i Franom Bebe Kućarić-asija karvi i Viskićem. I da mi ovi dobrjijudi nisu zeli deset šaket kapuli i gladnoga i žednoga me ne napojili i napisili — vratja mi se je paša —, i tako sam ja sretno pobigui iz Baške. — Strah je vrag! — te i ja drže se toga, nisan zabol nosa ni u Vrbniku, ni na Punat ni u Dobrinju, sa svim tim da sam znal, da jena učena glava drži i u Vrbniku onu Pravu Našu Stogu, ku ipak stenta prostat makar malo i je cajcu. Do Gabonjina ni glasa ni dala od mene i komač su mi malo kuraja tamo dali naši Petrinčići, Kovačići, Ošćilovići i Antonići i Šumarčići — ali kapule nisu mi kupili, već sam jin ostavil deset greš na spomin, da se spomenu kada je krov njihovo selo luč istine talijanske pripovidala: „kapular.“ Za tih deset greš su mi Gabonjani pokazali njihovu glasovitu i starijsku Bandicu, ku su zeli va gueri kuntra crljenim glavicama od sirkia i na kojoj piše: „Šijor pjer, prega per noi“ — a ja kažem: Amen.

Inšonja po ižuli vejskoj, zgubil sam

Njihova i njegova „Neue Freie Presse“ toj poznati židovski list, baca otvor proti Slavenom, naročito proti Poljacom, za koje je mislila da su već pridobljeni za Niemce a proti ostalim Slavenom.

Zuč i jed toga lista najbolji su dokaz, da su zastupnici slavenskih naroda na pravom putu.

U ostalom ima i Niemaca, koji vele, da je Koerber kriv što neima ni reda ni mira u Parlamentu.

Politicki pregled

U Puli, dne 30. marta 1904.

Austro-Ugarska.

O političkom položaju u Austriji govori je ovih dana poznati kolovodja kršćansko-socijalne stranke knez Liechtenstein, pred svojim izbornici u Beču i to povodom 25-godišnjice što obnasa čest zastupnika na carevinskem vjeću. Knez reče među ostalim, da se po njegovom mišljenju varaju Niemci lievice i Slaveni desnice carevinskog vjeća. On drži, da se obziru na brojanu jakost stranaka carevinskog vjeća i njihovu težnju ne-može obnoviti doba ministra Taaffe-a niti stvoriti tadašnju većinu. Kada bi se pravedno promjenio poslovnik carevinskog vjeća, podielilo bi se ono u tri političke skupine, od kojih bi mogla vlast da stvara pravo-pravni programom stvarati premja potrebitih kod dotičnih sudova.

Sakupili su se i predstavnici Mladočeha, českili agraraca, Hrvata, Slovencu i Rusina u zajedničku sjednicu. Dr. Pacak je našim zahtevalo za podršku koju su Čehoni pružili. Naši su odgovorili da ne trebaju zahvalje, da su samo svoju dužnost učinili i prema braću i prema svojemu narodu. Občenito se je već sada obustavila izbor u delegacije, a ovaj se neće moći ni poslici obavili bez milosti pojedinih stranaka vodja. Neće li napokon u poslednji čas uviditi upravljajući krogovi, da njihova neutralnost prema parlamentu neće biti podložena otučini, da su oni krivi, što stoji državni stroj, ako ga neće oni, da poprave ili promjene.

Carevinsko vjeće imalo bi se sastati polovicom mjeseca aprila t. j. poslije uskrsnih blagdana, da nastavi svoje djelovanje. To djelovanje biti će jednakostnički, ako nepodje medjutim vlasti za

lijano, te sam počeo mislit, kako smo mi svi sada zapućeni, i kako nas ovi naši siri za nos potiču kakogod oni hoće.

Kad sam došao na Malinsku, svu ka-

pulu sam hitil va more i tu sam stresal sa sebe i zadnji znacenje zapućenosti i slično, i mi se para i sada još, da kada sam to stresal, da sam se kako na novo preporodil i od srca sam zakantal, pa makar da i mene za kapulom u more hit, onu lipu: Oj Hrvati jošte živi . . . !

I vi ostala braća i patrioti, ne dajte se da Vas za vas vuče ki ta štracar, kapular, ali karbunar, ne dajte da Vas drže zada zapućenimi, — već se osvistite, progleđajte jedanput, i pokazite tim prorokom i surajezom gospodskim, da ste ljudi, pravli budoli, ki znaju svojom glavom mislit i sami se zapućivat ali spreda a ne zada.

Ja hvalim Bogu, da sam po vaših stranah pasal, zač tamo sam otvoril oči i osvitil i počel se sam spreda zapućivat.

Ovu referatu poslat ēu našemu Štoru, dotoru još sa zahvalom, da mi je dal priliku i nehotljivo da sam se osvitil, premda sam od onda ostal vavik po Boduliji Kapular.

rukou, da umiri i zadovolji slavenske stranke.

Bekim listovom pisan iz Praga, da je ratni minister general Pittreich izdao čestnikom u Českoj povjerljivu naredbu, neka u občenu sa českiom vojnici upotrebljuju češki jezik. Niemci nisu dakako zadovoljni s tom naredbom, premda je ona posve pravedna i opravданa, jer su i tako čestnici dužni poznavati jezik svoje pokrovitije. Niemci će stalno u budućem zasajdanju caravinskoga viča staviti na ministra rata upit kako je mogao izdati naredbu, kojarsku tobožnjemacku službeni jezik vojske.

Dne 26. o. m. prošao je austrijski ministar finansija Böhm-Bawerk preko Rieke za Dalmaciju. Ministar kau probaviti uskrne blagdane u južnoj Dalmaciji. Poslednjih godina začaze rado austrijski ministri u Dalmaciju, koja je zanimiva zbog svojih prirodnih krasota, povijestnickih uspomena i radi svog zemljopisnog položaja, nu naša posestrima nije do sada očula nikakvu korist od tih ministarskih posjeta te se bori proti biedi i nevolji, kako i naša Istra, zbog njezinih zanemarjenih gospodarskih i prostjetnih prubitaka.

Zadnjih dana priobčiće novine viest, koja je pobudila neko poremećenje. Ta viest glasi naime, da će biti teretni promet s Bosnom i Hercegovinom na nekoliko dana podpuno obustavljen radi vojničkih vlakova. Ujedno se javlja, da će 120.000 momaka preći preko granice, većim dielom poljske i sjeverne ugarske pokrovitije.

O istoj stvari brojavljaju jednom zagrebackom listu iz Pešte dne 26. o. m. da ugarske državne željeznice neprimaju od onoga dana pa do 6. aprila nikakvih trgovackih posiljaka za Bosnu i Hercegovinu, a besanske željeznice obustavljaju od dne 6. do 12. aprila sav promet radi prevažanja četa. Takodjer jedan građaci list priobćuje sličnu vjest.

Iz Zagreba javljaju, da će se sastati poslijе pravoslavnog Uskrsa pododbiti kraljevinskih odbora u Budimpešti. Kažu, da su nastale nove potičkoće, te da se nezna kada će biti razprave dovršene. Navodno traže hrvatski odbornici, da bude imenovan drugim predsjednikom peštanskog računarskog dvora koji Hrvat, jer da će samo tim načinom biti moguće, da se valjano kontrolira račune, koje predlažu Madjari Hrvatom. U vladinih krugovih pripovedaju, da su ban Pejačević i odjelni predstojnik Šumanović jake ozloviljeni zbog odpora, koj su našli na strani Madjara gledi hrvatskih finansijskih tržbine. Uslijed toga da nije izključeno, da će se ona dvojica na častih zahvaliti čim se za to pruži prava zgoda. Dr. Šumanović da se je izrazio prijateljem, da mu je položaj nesnosnij i da će sve ostaviti, pak se nanovo latiti odvjetničtvu.

Bugarska.

Turska vlada našla je opet novu izliku, da zategne što više sa provedenjem obećanih reforma u Makedoniji.

Začudno, nam je, što se daju vlasti tako dugi vodići za nos od turske vlade pošto su morale unapred znati, da turska neće dobrovoljno provesti reformu. Moguće, da stoji s tim zatezanjem turske vlade u savezu gornje naše visti o pravah u Bosni i Hercegovini za odpremu većeg množstva četa u Novi Bazar i dalje put Solunu.

Turska se čuti slobodnjom otkad se je Rusija zapela u rat na dalekom istoku, ali Rusija imade još toliko razpoložive vojske, da bi mogla i sama prisiliti Tursku na provedenje toli razvijanih reformah. U ostalom Rusija nebi moralna sama oružjem posredovati, jer se je u tom pogledu sporazumjela sa Austro-Ugarskom, koja ima ovaj par posve slobodne ruke.

Bugarski diplomatski agent Načević pospiesio je u Carigradu po nalogu svoje vlade, riesili bugarske note gledi na bugarsko-tursku nagodbu, koju su obje stranke prihvatile.

Iz povjerljivih glasova dozajemo, da su Grci ustrojili u nekoj kotari Macedonije tajne odbore, kojim je začaća zapričiti provedenje osnova bugarskih ustaskih kolodvora. Ako se ta viest obistini, tada će se moći uzvrditi, da su Grci nasjeli izvanjskim diplomatskim spletakom te da služe kao slično oruđje tudijskim osnovam a na štetu svoje ože domovine, nesreće Makedonije.

Rusko-japanski rat.

O poslijednjoj navalni na luku i tvrđavu Port-Artur od strane Japanske vojne mornarice brojavljaju dne 27. o. m. pod admiral Makarov caru Nikoli: Javljam najpokornije, da je neprijatelj nočas u 2 sata po drugi put kušao, da blokira ulaz u unutrašnjoj luci. U tu je svrhu izaslao 4 velika trgovacka parobroda u pratnji od 6 torpednjaka u ulazu. Neprijateljske su ladje pravodobno opažene, te su ih baterije i stražarske ladje obasule vatrom. Da probuši neprijateljsku liniju, pošao je zapovednik stražarske torpedne ladje „Silnij“ poručnik Krinickij neprijatelju u surset, te je razorio torpedom jednu stranu prednjeg parobroda. Taj je skrenuo na desno, a dva su ga parobroda sledila, te su sva tri na desno od ulaza potisnuta na obalu. Četvrti parobrod pošao je na levo. Torpednjak „Silnij“ zapodjela je borbu sa šest neprijateljskih torpednjaka. Pri tom su inženir Zvjerev i 6 podčasnika usmrćeni, a zapovednik Krinickij i 12 mornara ranjeni. U zoru se opazio neprijateljske oklopnjake i jedan odjel krušta. Ja sam pošao s povjerenim mi brodovljem proti neprijatelju. Ovaj drugi pokus Japanaca, da spriče ulaz u luku, ostao je uslied odvažne borbe brodovlje i kopnenih četa isto tako bez uspjeha kao i prvi. Ulaz u luku je sloboden.

(Službeno.) General Smirnov javlja caru iz Port-Artura: Ove noći kušali su Japanci, čim se je mjesec ukazao, da zatvore ulaz u luku. U tu su svrhu upotrebili 4 ladje požarnice i torpedsku flotilju. Oko 2 sata 15 časaka sve su stražarske ladje i baterije opažile, da se neprijatelj približuje, pa su ih obasule žestokom vatrom. Prod požarnicama ladjama isle su torpednjake, dotim su velike ladje sledile u većoj daljinu, te stale sipati vatru na tvrđavu i tako podupirati akciju malih ladja. Uslijed jake vatre iz topova i odvražnosti naših torpednjaka nisu neprijateljske ladje doštile naše luke. Dve su se nasukale na grebenima uz „Zlatno Gorje“, jedna je potonula, postu jo je pogodio torpedo jedne naše torpednjake, a četvrta požarna lada potonula je tako da se je zabusila u prije potonuli parobrod. Ulaz je sloboden. Na potonulom parobrodu nadjeni su mali topovi, iz kojih se je na naše torpednjake pucalo. Svaka od potonulih ladja spustila je čamac za spasenje zapovednika. Jedan od tih čamaca, čini se, da se je spasio. Oko 4 ure u jutro uzmakle su neprijateljske torpednjake i pucanje je prestalo. Zapovednici admiral Makarov pošao je odmah na parobrodiču iz luke, da pregleda potonule neprijateljske ladje.

U jutro opažene su na jugu Port-Artura neprijateljske torpednjake, pa su baterije počele na njih pucati. Oko 6 sati opaženo je na obzoru neprijateljsko brodovlje, a naše mu je pošlo u surset. U 6 pol sata stale su baterije pucati. No vatra je skoro prestala, jer se je japansko brodovlje udaljilo na jugo-istok. U 10 sati ga je posve nestalo.

Dne 28. marta. Daljnja depeša, što ju je admirali Makarov upravio caru Nikoliji glasi: Javljam u smjernosti, da je neprijatelj uzmaknuo i da sam se ja u tom povodu vratio s brodovljem natrag. Torpednjak „Silnij“, koj je neprijateljska granata oštetila stroj, nasjela je tečajem noći na prud, ali je opet učinjena sposobnom za plovitbu i dopremljena na stojanjem posade u luku. Zapovednik

Grimin' lako je ranjen u ruku, ali nije ostavio svojeg mjesto. Na neprijateljskim fociarnicama („branderi“) nadjeni su paročni strojevi. Poručnici Petrov, Zahariev i zastavnik Wilsson posli su na parobrode. U jutro je nadjenia poveća miza, te je učinjena neškodljivom. Prigodom izražavanja ustanovilo se je, da požarnice nisu bile stare ladje, već da su bile montirane topovima malog kalibra. Ja će upotrijebiti jedan dio tih požarnica u luke srhe.

Grinim' lako je ranjen u ruku, ali nije ostavio svojeg mjesto. Na neprijateljskim fociarnicama („branderi“) nadjeni su paročni strojevi. Poručnici Petrov, Zahariev i zastavnik Wilsson posli su na parobrode. U jutro je nadjenia poveća miza, te je učinjena neškodljivom. Prigodom izražavanja ustanovilo se je, da požarnice nisu bile stare ladje, već da su bile montirane topovima malog kalibra. Ja će upotrijebiti jedan dio tih požarnica u luke srhe.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Ča misliš Jurino, ki bi bil od ovih tri najbolje za potetu va Moštenicah: Zvanic, Kafula, ali Hrelja?

Jur. A la baš ni svi tri skupa nebi bili za jednega dobrega.

Fr. Ma ako budu oteli bit svi tri?

Jur. Neka se čredaju svaki mesec.

Fr. Znaš ti Jurino ča će to reći apriano?

Jur. Zač me to pitas?

Fr. Zato, zač neki dě va opatijskem „Nar. Liste“, da Marki zna ča će to reć.

Fr. Apri će reć odpri, a anio je ono, ča nemore koza s repom pokrit.

Jur. Viš vraga no!

Fr. Creska vlastela govore da njim sadu već niš nešali zač su našli beneškega lava.

Jur. Ma kopači odgovaraju, da njim neće biti dobro, dokle bude pun Cres do maček vuci razdirevci.

Fr. Borme imaju pravo!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Učiteljski sastanak. Prošle subote na Josipovo za prvi put se sastali u Puli u čiteljima i učiteljice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, da se pogovore o svojoj organizaciji, te s raznim pitanjima zasjecajućim u školstvo. Iskupili se iz vasciele Istre, koliko jih na križ i unakrst ima, a nijesu zadocnili niti oni preko mora, sa otoka, iz šestoga diela sveta, kako to oni zgodno vele. Iza rada imali zgodje da se naslušaju u kazalištu Verdijeve „Aide“, častno uprizorene i izvedene, a drugoga dneva trebalo, tko kopnom tko morem, sa svojim zvanjem.

Milo nam je, da ovo možemo saobiti, jer se vidi, koli ozbiljno shvaćaju družbine učiteljske sile svoj zadatak. Bilo aretno i živili!

„Javna vježba, Prvog Ist. Sokola“ u Puli. Dne 24. t. m. kako smo to jenili, da je „I. Ist. Sokol“ u Puli javnu vježbu. Užitak, koji su nam pružili te večeri naši mladi Sokolovi i Sokolici, dokazom je, što li se sve ne može postići uz dobru volju i zauzetan rad. Sokol je te večeri granata oštetila stroj, nasjela je tečajem noći na prud, ali je opet učinjena sposobnom za plovitbu i dopremljena na stojanjem posade u luku. Zapovednik

lovačuju i ne cene, što je nama Sokol, osobito u Puli. Ovo primjeđeno je tega, što naša pubika jako malo mari za ova kove javne vježbe, a što se pokazalo one večeri. Jer premda ne možemo reći, da se občinstvo nije dovoljno odazvalo za bavi, ipak nam je žao, što moramo opaziti, da je moralno te večeri biti na okupu u Sokolu barem dvostruko toliko občinstvo, nego što ga je bilo. Ili je počelo nestajati Hrvata u Puli?

O samoj vježbi, ne bi trebalo ni reći spomenuti, jer neznamo što bi više povalili, da li učitelja, vodju, ili vježbače. Nastup njihov bio tako precizan, da je izvraćao odmah u početku buru aplauza. Sve točke programa: vježbe na preti i ručama pa i najteže — što još u Puli nismo vidjeli, izvršile se takvom lahkocom i bez ikakvog vidljivog napora ili naprezanja, da je upravo zadivilo občinstvo, koje je i nigradio vrstne vježbačke pljeskanjem. Za to treba da ovdje spomenemo učitelja Sokola brata Perka, koji zaslužuje svaku povalju. Dve točke programa, izveo je prednjači zbor divnom i majstorskom vježbinom, a vidjelo se, da su se pojedini prednjački upravo natjecali, koji će vještije izvršiti svoju zadaću. Čestitamo!

Peta točka programa bila je: Nastup dječaka k prostim vježbama. Zanimanje za ovu točku, bilo je kod svih nas najveće. Kad opazimo pak, gdje pod vodstvom brata Žunića stupio ponosno i odrezano, složno ko jedan 13 malih Sokolica (majstariji 13 god. najmlađi 7 god.) nastane burno pljeskanje i na svakom licu čitao si veselo razpoloženje, radost, gledajući ove malise. A tek gledajući je, s kakvom točnošću, složno i precizno pod glasom izvadaju svoje vježbe sa batinama. Tomu se je svatko čudio, koliko li je morao uložiti truda onaj, koji je upravo tako liepo ove Sokolice. A ipak vidjeli smo na rođjene oči, da je uspjeh bio sasme poštignut i da trud nije bio badava uložen. Vježbe na ručama ovih mališa još su se više dojmale, što par njih bila su tako malena, da ih je morao učitelj podignuti na spravu, ali kad se nje domogao, izvadila li on svoju vježbu, kao kakav star uveježbani Sokol. — Občinstvo je uvek sa smieskom na licu, obilnim pljeskanjem nagradilo male Sokolice. Evala, živili! Hvala ide osobito br. Žuniću, koji je znao i umio da izvežba ove mališe. Baš mu hvala! Živilo!

Čestitamo pak Sokolu, što se znade usprkos raznim zapričama i materialnim i moralnim, uzdrati na onoj visini, što mu je propisuje zadatak Sokolstva, i što su ponosno stupio uokom s drugim bratskim društvinama širom cijelog Slavenstva, te za nijednim ne zaostaje u tom pogledu, te nam je ugodno i ovdje iskaznuti njegova starost brata Lacka Križa, komu u prvom redu imamo da zahvalimo, što naš Sokol u Puli ovako divno napravio i pružio nam ovakovih užitaka, kao što je bila ova. Što, da bilo češće i još ljepe!

Konsumno društvo u Ližnjaru. Dne 27. t. m. ustrojilo se je u Ližnjaru Konsumno društvo na ograničenoj jamčenje. Toga dana držalo je ustanovnu skupštinu u 3/4 sata po po podne, koja je bila mnogobrojno posjećena. Od strane Gospodarske Sveze za Istru u Puli, prisustvovao je skupštini g. J. Mahulja, opunovlašten od predsjednika Sveze, veleuč. g. dr. M. Laginje, zapriječenog.

Skupštini otvorio je Josip Fedel u ime privremenog odbora, koji, predstaviv skupu odaslaniku Gospodarske Sveze, pozdravio je skupštinu i pozvao iste da izaberu predsjednika današnjoj skupštini. Izabran bi jednoglasno g. Josip Fedel, koji na to umoli odaslaniku Gospodarske Sveze, da pročita i protumači pravila društva, što je isti stavku po stavku protumačio, razglobov ujedno svrhu i korist ovakovih društava. Na koncu su

prisutni na skupštini jednoglasno prihvatali i podpisali pravila.

Iza toga prešlo se je na izbor upravnog odbora za vrijeme dok bude sazvana glavna skupština posle registracije, te bijahu izabrani slijedeći u pravitelj: Josip Fedel pok. Martina; zamjenik: Mate Šebelić od Mate; i d o b r o n i c i: Josip Vojnić pok. Lovre, Ivan Jelčić pok. Ivana, Antom Misdaris od Martina. — Nadzorni odbor, nakon što je odaslanik Gospodarske Sveze razjasnio razloge s kojih ne treba da se bira i da se društvo stavi pod izravni nadzor Gospodarske Sveze za Istru u Puli, taj odbor se nije izabralo, nego se zaključilo, da će se društvo dati nadzirati od Gosp. Sveze za Istru u Puli, te se i stavljala pod nadzor iste, i s toga razloga ne izabire posebnog nadzornog odbora. — Za poslovodju društva je izabran Anton Vojnić od Antona.

S vjeseljem biližimo, da je skupština tekla odusevljeno i ozbiljno, te da su skupštini pozorno i sa zanimanjem pratili tok iste, a što je najviše i vrlo povoljno, vladala je tečjem ciele skupštine jednodušnost i hrvatska ljubav. — Skupštini prisustvovao je također kao zadružar i mještani župnii veleč. g. Don Luka Kirac, što nam je jamstvom, da će društvo išep napredovati i rado primati prokušane nje-gove upute i savjete.

Želimo društvu svaku sreću i napredak, a čestitim Ličnjancima se radujemo na njihovoj hrvatskoj sviesli i rodosjublju, što su i ovom prigodom pokazali. Zivili!

Židovi i liberalci proti počitku na blagdan sv. Josipa. Svećenstvo grada Pule izposlovalo je, kako čitamo u talijanskim listovima, od uprave arsenala ratne mornarice, da će radnici arsenala na blagdan sv. Josipa počivati. Usljed toga da su se radnici obratili na židovskoga zastupnika Ellenhogena u Beču, da proli tomu počitku prosveđuje, jer da bi tim bili prikriveni na zaslubici. Taj zastupnik je da pošao k zapovjedništvu mornarice u Beču, gdje da je razložio želju arsenalskih radnika, nu što da je zapovjedništvo naložilo upravi arsenala, da se mora raditi i na blagdan Sv. Josipa i da se ima smatrati taj blagdan kao radni dan.

U tom smislu, da je govorio nedavno u delegacijah i zastupnik Bennati. I tako nadjože se složni židovi i liberalci proti blagdanu Sv. Josipa! Prvim se nečudimo, al se čudimo onim talij. svećenikom, koji idu ruku o ruku s talij. liberalcima.

Pišu nam iz Premanture 28. t. m. Mi bismo imali gospodino uredniče iz Premanture svako malo novih vesti, ali buduć ove uvek žalioče nepovoljne, sram me je niti potužiti se komu. Nu da ne padaju sve te vesti jedna za drugom u hladan grob, izuzeti ēu barem jedno na viđelo, jer da si nebi koj mislio, da se u Premanturi može raditi sve po miloj volji a da to nitko i ne opaža. Ja mislim da nije tomu tako.

Cijute dakle o čemu se radi. Mi imamo u Premanturi čovjeka, jostor čila i zdrava, čovjeka, koji je bio zvonar već ciehih 35 godina na zadovoljstvo svih župljana i prvašnjih župeupravitelja. Na jednom putku glas, da je naumio sadašnji naš milosrdni gospodin Dom Giovanni Mattich, odpututi tog siromašnog čovjeka od službe zvonarstva, a to dakako bez da je pitao narod, jer ovaj zadovoljan ili ne. Taj znameniti Dom Giovanni rekao je, da je morao odpututi čovjeka, buduć ovaj nesposoban već za službu. Ja pitam tog veleslužnog gospodina, koji daje starice zvonaru, mi ili on? nek na to odgovori. Ja mislim da mi, dakle mi moramo imati pravo izpustiti jednog zvonara i uzeti drugoga. Taj čovjek je dakle po izvori tog blaženog gospodina nesposoban za službu zvonara, dakle postavljen u stanje mira. Ako bi taj čovjek i bio već nesposoban za službu, ja mislim da poslije 35 godina službovanja, morao bi taj nesretni čovjek dobiti bar kakvou malenu podporu

ili ga barem pustiti u službi do njegove smrti, kako je to bilo i sa ostalim zvonarima. Ali taj veleumni Monsignor pardon Reverendo nije učinio ni jedno ni drugo, već progasio sa oltara odpuštu zvonara. Bravo! To je jedna od onih dvih stvari od ljubavi. Tog dana bili su i žandari u Premanturi, zašto su pak došli to neznam. Taj čovjek, dosadašnji zvonar, jest pošten čovjek i od naroda mnogo obiljubljen, ali ima jednu ogromnu pogrešku a ta je, da nije htio nikada glasovati za talijansku stranku. Mi želimo od naše strane starom, zvonaru sretnu budućnost a popu Matiću zahvaljujemo se na toliko dobrom srcu i želimo mu jošter da mu bude daleko kuća od nas. Za sad dosta. — Premanturac.

Pazinski kotar:

Velika narodna skupština pod vedrим nebom u Boljunu, bit će u nedjelju dne 10. travnja t. g. u 2 sati po podne uz slijedeći dnevni red: 1. Občinski ustav. 2. Naš odnosnj prema Talijanima. 3. Naš položaj u Austro-Ugarskoj monarhiji. 4. Obće pravo glasa. 5. Naše nevolje. 6. Pučka prosvjeta. — Tocnija oznaka mjesti skupštine: Boljunsko Polje uz državnu cestu, gdje se kolni put odvaja prema selu Kirejci. U slučaju nepogodna vremena obdržavat će se skupština u susi gospodina Jakova Buretića khr. 161. — Dozvola političke oblasti već je zatražena: — Jedan od sazivaca: Franjo Novljani, stud. phil.

Strahovita brzina u odpremanju listova na pošti u Pazinu. Saljem vam na ogled jednu dopisnicu, da vidite kako se na pošti u Pazinu odpremaju listovi. Cetiri mjeseca i četiri dana od 18/11/03. do 22/3. 04. putovala je ova dopisnica do Novaka. Nije putovala, jer kad bi bila otpošljana, došla bi najdalje za 1 sat, već Bog zna u kojem zakutku je ležala.

Barbara Velikanja, učiteljica ženskih ručnih radnja, nastanjena u Pazinu, drži poduke u ženskim ručnim radnjama na svojoj školi svake subote, pa me u dopisnicu medju ostalim moli, da joj javim, bi li došla u subotu t. j. dne 21. novembra, jer nezna ako se ovdje svetkuje onog dana blagdan Majke Božje.

Porečki kotar:

Iz Umaga pišu nam 20. o. m. Občinski ured javio je stanovničtvu, da će se obaviti novačenje za god. 1904. kako slijedi: U Bujah dne 5. aprila za mladiće iz Buja, dne 6. aprila za mladiće iz Umaga i Cittanova; dne 7. aprila za mladiće iz Groznjana i Brtomigle.

U Motovunu obaviti će se novačenje za godinu 1904. dne 13. aprila za mladiće iz motovunske občine a dne 14. aprila za mladiće iz Vižinade i Oprtalja. K novačenju su pozvani kako i u drugih občinah mladići rođeni god. 1881, 1882. i 1883. Novačenje vršili će se od 8 sati u jutro napred.

Novačenje za Poreč i Vrsar. C. k. namjestništvo ureklo je novačenje za občinu Poreč za dne 9. aprila a za občinu Vrsar za dne 11. aprila. K novačenju pozvani su mladići rođeni god. 1881, 1882. i 1883.

Novačenje će započeti svakog dana u 8 sati u jutro.

Iz Porečke okolice pišu nam. Na poziv občinskog glavarstva u Poreču pri-glasio se je mnogo naših občinara na glavarstvu, daže imati vabaca i rozga ame-ričkog trsja (loza) za obnoviti vinograde uništene nesretnom silokserom. Te prijave bijahu učinjene početkom godine i mlado trsje morali bi već odavina imati, ali ga meni je sve zameri poslušao je ukaz spomenute osobe, te učinio kao djeca kada od karata kule grade, i odmah poruše; — t. j. zabranio svaku sviranje i pjevanje. Upozoren na ovu novotariju odgovorio je don Marco jednostavno: U crkvi sam ja gospadar, i tako hoću da bude; ako vam tako ne ugadja obratite se na biskupa, meni je svejedao ako služim ovdje ili drugdje! — To je nedostojna igra za jednog svećenika, i presvili Ordinarijat nebi smio takve igre trpiti, jer na taj način gubi svoj ugled i sv. vjera i svećenstvo.

Pojava crarskih pastuba u Bujah. Ovih dana dovedoše ulani dva krasna crarska pastuba za naskok u Buju, gdje će ostati čitavo proljeće i jedan dio ljeta, što dajeći na znanje vlastnikom kobila u onih stranah.

Iz Bujah nam pišu 18. o. m. Naš župnik i počastni kanonik preč. g. Maks Godina bijaše onomadne umirovljeni na vlastitu molbu. On je dočekao medju nama 89 godina te je dakle zaslužio podpuno svoju mirovinu. Kad je došao amo mlad i čvrst našao je u našoj župi hrvatski propoved, ali malo po malo bijaše ta kinutina i danas se o njoj više i negovor. Rodom iz Pazina govoril dobro tamošnji hrvatski dijalekt, ali se priznaje odlučno za Talijana. U narodnoštoj borbi nije sudjelovao, jer ga nisu Talijani trebali, ali je inač uvek i u svemu pristajao uz talijansku liberalnu stranku. Inače je bio s nama prijazan i sirotinji dobar. Jošte se nezna koji će zasjetiti na njegovu stolicu, što je za nas posve ravnodušno, jer se ondje nebi mogao uzdržati dugo svećenik, koji bi htio biti pravedan i hrvatskim župljanim u jezikovnom pogledu.

Kaštelir. Prasloga septembra, posle trinajstogodišnjeg boravka medju nama, otišao nam je drage uspomene mili naš duševni pastir g. Franjo Stavelik. Na njegovo mjesto došao je don Marco Degrassi, bivši fratar, talijan iz Izole kod Kopra. — Prva nedjelja predstavio nam se posve neobičnim načinom, izhvaliv sebe kao kokos kad jave znes. Medju ostalim rekao nam da pozna četiri jeziku: talijanski, hrvatski, njemački i francuzski; — da je polozio župničke izpise, pa da more i za Beč konkurrirati; — da nije junak, ali da je žilav (smeh u crkvi, osobito medju ženskim spolom). — Napokon izjavio je da neće glasovati ni za talijane ni za hrvate — da su njemu svi jednaki, i da je ovamo došao staviti mir i red.

Njegovoj posljednoj izjavi smo se radovali, misleći da će u istinu biti pravedan, i da će savjestno vršiti svoju svećeničku dužnost. Danas moramo pak mirnom dušom tvrditi da su njegova obećala prazne riječi; posto nam je kroz ovo vrijeđe jasno dokazao, da mrzi nas i koliko je našega, osim naših mukom zasluženih kruna što ih u žep stavlja; i da mu je povjerenio stado deveta briga.

Do njegovog dolaska imali smo svake nedjelje i blagdane dve sv. mise. Kod prve pjevali su školska djeca hrvatske pjesme uz sviranje armonija. Don Marco je iz velike revnosti odmah odbacio prvu sv. misu. Pred malo nedjelja započeo je čitati istu, ali zabranio je sviranje i pjevanje. — Treba ovdje zabilježiti da je don Marco odmah iz početka dao popraviti armonij crvenim novcem; sam je svirao i u pjevanju podučavao mladiće i odrasle uz pripomoć gg. učitelja i učiteljice jednu svoju latinsku misu: Kyrie, gloria itd. Kada bijahu pjevaci dobrahno izvježbani, pjevali su istu misu nekoliko nedjelja; a posle podne kod blagdane sa presvetim Obitnjom pjevali su latinski — Pange lingua — i hrvatske litanijske Majke Božje. Puk se je tomu radovalo i veselio nadom da će u kratko vrijeđe na mjesto starih pjevača stupiti mlade sile. Ovaj napredak naših mladića nije ugadjao jednoj ovdje pašućoj osobi, kojoj je don Marco najpokorniji sluga, pa da mu se ne zameri poslušao je ukaz spomenute osobe, te učinio kao djeca kada od karata kule grade, i odmah poruše; — t. j. zabranio svaku sviranje i pjevanje. Upozoren na ovu novotariju odgovorio je don Marco jednostavno: U crkvi sam ja gospadar, i tako hoću da bude; ako vam tako ne ugadja obratite se na biskupa, meni je svejedao ako služim ovdje ili drugdje! — To je nedostojna igra za jednog svećenika, i presvili Ordinarijat nebi smio takve igre trpiti, jer na taj način gubi svoj ugled i sv. vjera i svećenstvo.

Nije dakle čudo ako se danas govoriti o najvišoj crkvenoj oblasti kao o najvećem prostakstu. Nije čudo da je nastao tolik indiferentizam za sve što je sveto i uživljeno, i da se tako naglo širi socijalizam čak po selima. U našem selu državne i duge govoracije o socijalizmu jedan bivši propali pitomac biskupske konvikta u Kopru. Iz onoga zavoda, kojega i naši žuljevi uzdržavaju, izlaze dve vrste apostola: jedni šire u crkvi i reditizam, a drugi u krčmama i ulicama socijalizam.

Jednoj našoj deputaciji obećao je presv. biskup Flapp da neće dopustiti da don Degrassi uvede ni najmanje novotariju: — vidjeti ćemo sada koliko vredi njegova poštena cieć, i koliko se na nju oslanjati moremo. — Do vidova!

Nijedan sv. Otc Papa nije zabranio pjevanje školskoj djeci kod tih mise u naukovnom jeziku, i sv. se narođi istinu služe. Presv. biskup Flapp zna dobro da se u našoj crkvi hrvatski pjeva kod tih mise u mize učenje župe-upravitelj. Taj drzoviti i bezobrazan čin ogrećao je pučanstvo do skrajnosti ovim je don Marco pokazao i dokazao svoju političku strast, i da nezna svojom glavom misli, pošto taj čin nije razborit ni za običnu pamet.

Kako don Marco vrši svoju svećeničku dužnost, došao je spomenuti da nije držao kršćanskog nauka ni djeci ni odraslim. Njegove propovedi su takve da mu se mlađaci smiju; a odrasli i pametni ga sažaljuju. Crkvene obrede obavija takovom brzinom kao da ide za okladu — što se je već svakomu zagadilo. Sve mu je predugo i za to je zabranio pjevati — Andjeo gospodnji — posle velike sv. mise. Kod vodokrsta na viliju sv. trih kralja rekao je jednom pjevatu u sakristiji: Hitro pjevajte, jer je to dugo kao vrag. Takovih izraza nismo doživili niti čuli od prvašnjih svećenika ni izvan crkvi — to je škandal! — Iz gore navezenoga moramo zaključiti da je don Marco možda zvan za Fratra, ali nikako nije došao za dusobrižnika, makar i s odlikom polozio župničke izpise. On misli, da pastir neima druge dužnosti osim muzli i striči ovce. Don Marko je čovjek, koji si nije znao pridobiti srca vjernika u Visnjjanu, a u Kašteliru još manje.

Istdobno kad je u Kaštelir došao don Degrassi, došao je u Labincu don Babadri porečan talijan. Pošto ima famo — Lega nazionale — svoja škola, — odmali je uveo prvu tihu sv. misu svake nedjelje i blagdane, kod koje uz orgulje pjevaju djaci talijanske pjesme i slušaju talijansku propovjed. Toga još nije nigdgar bilo, premda ona škola obstoji već kakvih petnaest godina. U labinskoj crkvi se nije do pred tri godine čulo talijansku riječi. Kod zadnje sv. Berme je presv. biskup Flapp propovedao i katekizirao samo hrvatski, a danas je sve talijanski. Postupanje ove dvojice talijanskih svećenika u hrvatskih župama je dobro proračunana taktika, uvedena, ako ne dozvolom, barem znanjem presv. biskupa Flappa. Takovi svećenici su prosto sredstvo zlokobne Lege. Pak se još govoriti i pise da hrvatski svećenici tjeraju u crkvi politiku? Jasnije dokaza nam nije potrebno iskati za osvjeđočiti tajte kakvi odnosi vladaju u porečko-puljskoj biskupiji. Talijanom je sve došlo, docim je Hrvatom sve zabranjeno.

Nije dakle čudo ako se danas govoriti o najvišoj crkvenoj oblasti kao o najvećem prostakstu. Nije čudo da je nastao tolik indiferentizam za sve što je sveto i uživljeno, i da se tako naglo širi socijalizam čak po selima. U našem selu državne i duge govoracije o socijalizmu jedan bivši propali pitomac biskupske konvikta u Kopru. Iz onoga zavoda, kojega i naši žuljevi uzdržavaju, izlaze dve vrste apostola: jedni šire u crkvi i reditizam, a drugi u krčmama i ulicama socijalizam.

Jednoj našoj deputaciji obećao je presv. biskup Flapp da neće dopustiti da don Degrassi uvede ni najmanje novotariju: — vidjeti ćemo sada koliko vredi njegova poštena cieć, i koliko se na nju oslanjati moremo. — Do vidova!

Voloski kotar:

Zajam tvornice za čepljanje prutića u Munah. Stalni odbor za promicanje do-maće obrli zaključio je u svojoj poslijed-

njoj sjednici u Beču, da će dati među ostalim, zajam tvornice za cjepljanje prutica u Munih.

Lovranski „Romagnoli“ kod presvjetlog biskupa. Pod tim naslovom citamo u Opatijskom „Nan. Listu“. Jos je bio pok. lovranski župnik Dragovina topoao, već su posli lovranski Talijani „puro sangue“ u deputaciji k biskupu u Trst, da njim za Boga posalje u Lovran za župnika mješto pok. Dragovine jednog talijanskoga svećenika. U ponedjeljak, dne 7. o. m. odvozio se naime u Trst k biskupu načelnik, Francele i još jedan kampion lovranskog talijanstva, i to uslijed zaključka občinske deputacije u Lovranu, da zamole biskupu, da im pošalje za župnika jednoga pravoga i čistoga Talijana, koji neće znati ni rieci gororit hrvatski, kako govoriti lovranski puk.

Deder pošaljite im, presvetili, kakvoga čistoga Talijana, pa čete bar doživiti, da će i ono malo izvanjskih župljana koji još polaze crkvu, izostati. Naši crkveni poglavari počeli su, hvala budi dobrom Bogu poslušati čitave oko „Piccola“ i framasune samo za to, jer su Talijani.

Nas pravoverni krotki i pobožni puk, je i za svetu stolicu i za biskupiju deseto kolo, jerbo je slavenskoga roda. Da, da pače već i talijanski svećenici počeli su se nam Slavenom rugati sa „šavir“. Kume, kamo jadrino?

Tako navedeni list.

S druge strane dožnali smo mi, da su ti „Talijani“ pitali od biskupa, da im pošalje svećenika mira što će reći po talijansku: „svećenika, koji će misliti, čuti i radi“, kako budu lovranski poprdili htjeli.

Neznamo kako je primio presv. biskup tu deputaciju talijanskih liberalaca, dočim nije bio primiti deputaciju naših čestitih i pobožnih kršćana. Valjda nisu odlučile talijanske rukavice il naše knjičiske benevreke?

Kotarska Gospodarska Zadruga u Kastvu držala je dne 20. tek. mj. u Narodnom Domu svoju redovitu glavnu skupštinu. Članova je bilo velik broj. Podpredsjednik gosp. Kažimir Jelušić otvorio skupštinu pročitav pismo predsjednika g. dr. Luginje, kojim pozdravlja sve prisutne članove i nečlanove, žali što nemože doći jer zapričeš bolesku u obitelji i obećaje sazvati u bolje doba izvanrednu skupštinu. Spomenute smrt preminuloga zadružara Vjekoslava Jelušića, na što prisutni uzključuju: slava mu! Pečatni gosp. dr. M. Trinajstić, koji je dosao na današnju skupštinu kao tajnik posestreme kotarske gospodarske zadruge Volosko-Opatija. Veseli se napredku zadruge, koja prednjači svim zadrgama u Istri, tako da ona broji koliko 6-7 talijanskih skupa. Nada se, da će toj broj sve više rasti, jer zanimanje za nju sve više u puku raste.

Iza toga pročita tajnik gosp. Niko Žic svoje zanimivo izvješće iz kojega članovi razabraše zamjeran odborov rad. Skupština odobri to izvješće jednoglasno.

Na mjesto pok. blagajnika Vj. Jelušića, pročita blagajnikovu izvješće njegov sin gosp. Rudolf Jelušić, koji je, umoljen od odbora, vodio blagajničke poslove iža otčeve smrti. Po tom izvješću bilo je u prošloj godini 2180-92 K dohodka i 2137-73 K potroška, dokle K 45-15 prečeka. Račun o nabavi i prodaji modre galice vodit se po sebi. Ovo se nabavilo samo iz tvornice u Aussigu i prodavalo se 62 pare kg. Sve račune, stavku po stavku razjasni bolje gosp. podpredsjednik. Bude pročitano izvješće revizijonalnoga odbora i odobren vas obraću. Zatim se potvrđuje takodjer proračun kako predložen od odbora i koji prikazuje ukupno K 3240 potroška.

Nemilo se dirnulo svih članova sto zadruge na tolike molbe podnešene i na vladu i na zemaljsko gospodarsko vijeće za podpore u razne svrhe nije primila ni prebijene pare.

Na mjesto preminuloga odbornika Vjekoslava Jelušića bio je odabran gosp. Radolj Jelušić, koji je i onako bio do sada odboru na ruku. Svi su se rođovali viditi ga, gdje on posvećuje svoje mlade sile družtvu, dočim se drugi stariji drže na leđu.

Kod zadnje točke zamoli rieč g. dr. M. Trinajstić, da se zahvali na pozdravu podpredsjednikovu i da poruci pozdrav dnu lijepon napredku kastavsko posestreme. Upotrebiti tu sgodu da potakne članove na što intenzivniji rad u polju i u vinogradu. Izaknu ljudu potrobu, da se ustroji mljekarska zadruga. Čovjaka srce boli viditi kako ženske iz kastavštine na jato nose svaku svojih 5-6-10 litara mlijeka na Rieku, na Volesku i Opatiju. Koliko ju je radne sile izgubljeno, kad se pomisli, da što rade svaka stolica onih ženskih mogao bi ljepe opraviti jedan sam čovjek jednim vozicom i jednim sovaricom! Sve to bi se dalo urediti kada bi se ustrojila mljekarska zadruga.

Obziron na osiguranje goveda, što ga je hvalevredno kotarsku zadrugu prva u Istri među svojini članovi provela, svjetuje da se to preuredi i ustroji formalno, druživo za osiguranje goveda.

Ovako kako se sada čini, je malona odstala što ju dobije ovaj, koga zadesi kakova nesreća na blagu, a i to nu dođe kasno, konec godine, dočim bi mu trehalo odmah. Zadruga na Voloskom je već priredila i prihvatali pravila za takovo društvo te će je čvili dana po drugi put podnosi na potvrdu. Prema tim pravilima moglo bi se i ovdje ustrojiti jedno takovo društvo.

Pop Niko Butković poduje prgorovi o načinu kojim ovdje rade, a potrebi mljekarske zadruge, koja bi se imala baviti skupnim prodavanjem mlijeka, i o potrebi družtva za osiguranje goveda, te preporuci odboru, da o tome razmislija i pokrene što treba, da dodje do njihova ostvarenja.

Gosp. podpredsjednik prima rado preporuku i obećaje, da će se odbor tim baviti. Osobito društvo za osiguranje goveda nastojati će da oživotvori, čim budu odborenja pravila podneseća od posestreme na Voloskom. Za nama će se povesti i drugi, pak ćemo moći onda ustrojiti svezu svih družtva skupa i uvesti uvratno osiguranje.

Za tim isti posp. podpredsjednik podnese predlog, da se podnese vidi predstavka za uvedenje viske carine na talijansko vino. Taj predlog, od njega ljepe i potanko obratio, bude prihvaćen oduševljenjem.

Na njegov predlog bude takodjer zaključeno moliti vladu, neka i za ovaj kojar razpiše onakvih nagrada, kako jih razpisuje u kojatu lošinjskom za gradnju dobroih štala.

Odbornik gosp. Ivan Jurinčić pouči prisutne kako njim se je boriti vodom od duhana proti crviju, koji grožde izjeda.

Jer drugih predloga nije bilo, predje se na sružanje darova, noževa za cjevanje i skara za rezanje loza.

Kasno iza podneva g. podpredsjednik zaključi skupštinu pozdraviv još jednom članove.

Lošinjski kotar:

Velolečinjsko društvo za stednju i zajmovo, registrano društvo na neograničeno jamčenje držati će u nedjelju dne 10. travnja (aprila) 1904. u Velom Lošinju u 4 sati poslije podne u stanu Don Dragutina Hlače svoju II. redovitu glavnu skupštinu sa siedemnaest dnevnim redom: 1. Pozdrav predsjednika. — 2. Izvješće tajnika o poslovanju društva. — 3. Potvrda računa za god. 1903. — 4. Eventualni predlozi. Po §. 35 družtvenih pravila svakomu je članu slobodno kroz 8 dana prije skupštine pregledati račune izložene u stanu družvenog tajnika.

Upravni odbor.

Mjesto občinskoga stražara. Glavarstvo občine Cres raspisuje natječaj na mjesto občinskoga stražara sa godišnjom plaćom od 720 kruna i podpunim odjelom. Molbe valja predložiti onomu glavarstvu do 15. aprila o. g. Molitelj nesmi biti mladji od 24 ni stariji od 40 godina; valja da su čvrsti, zdravi, austrijski podnici, da su već služili bilo u vojski ili u jednakoj službi.

Krčko učiteljsko društvo držalo je dne 17. ožujka u Pantu svoju XIV. glavnu skupštinu. Poved ovako ranog sastanka (skupština inače običaja biti u mjesecu svibnju), dala je smrt, nezaboravog školskog nadzornika Pavla J. Skopinuča preminulog dne 11. veljače u Lošinju, komu se učiteljstvo iz zahvalnosti htelo barem ponekle odužiti, priediv svecano zadužnice. I zbijala na 10 sati u jutro toga dneva sakupilo se učiteljstvo otoka Krka bio je priređen katafalk i gdje su se zadržnice obavile. Poslije zadužnice obdržavane bje u školi skupština; pri kojoj je učitelj Mahulja držao nekrolog pokojnikov, očratav njegov život i njegov rad na školskom polju. Na koncu je predložio, da se barem donekle učiteljstvo oduži njegovoj uspomeni, nek društvo pristupi kao član učiteljitelj drugog reda za gradnju „djačkog doma“ u Pazinu sa iznosom od 200 K, što bje jednoglasno prihvaćeno.

Učiteljica Trinajstić nadodala je k tomu nek se sakupljuje dobrovoljni prinosi među samim učiteljstvom, da se postane članove učiteljiteljem družbe „sv. Cirila i Metoda“, kad već od prije jesmo član učiteljitelj „Djačkog pripomoćnog društva“ u Pazinu. I taj je predlog bio prihvaćen. Izm togad odspolalo se brzjavnu sazalnicu pokojnikovoj udovi u Lošinju, koja se već prvi dan bila zahvalila društvu na priredjenju zadužnica. Na taj način odužilo se hrv. učiteljstvo kotara lošinskog uspomeni svog dobrog i blagog nadzornika.

Iza toga čitao je tajnik-blagajnik svoj izvještaj, polag kojega društvo, ako i polagan, to stalno napreduje. Učiteljica Maradić raspravila je kratko, al jezgro vito teoretičko-didaktično pitanje: Utjecaj škole na rad i stednju kod djece. Mjesto budućeg sastanka odredilo se Vrbnik, gdje će jedan od tamošnjeg učiteljstva držati praktično predavanje djeci u školi, dočim je teoretičko predavanje preuzela učiteljica Stipanić.

Kod pretresivanja pitanja učiteljskog društva „Narodna Prosvjeta“ u Pazinu, da kad se već sva učiteljska društva u Istri nemogu stopiti u jedno društvo, da se barem učini „Sveza“ istarskih učiteljskih društava, većina je priznala, da bi to bilo vrlo dobro kad bi tih društava mnogo bilo, al pošto su u svemu samo četiri društva, od kojih je jedno već prije kategoriki izjavilo, da je ono u „Slovenskoj Svezi“, a drugo se nekako nečeka, to da je za sada najbolje prepustiti tu stvar na bolja vremena i svako živjeti i nadalje svojim životom. Medutim u pitanjima opće koristi, ovo će društvo uvek rado stupati u zajednici sa drugim istarskim društvima.

Kod raznih predloga zaključilo se, da pošto zakonska osnova o uređenju učiteljskih penzija, koja ima dodi na pretres u budućem zasjedanju istarskog sabora, i onako nesto mijenja onaj nesretni i nepravni § 23 zakona od g. 1901. o učiteljskim plaćama po mjestima, da se moliti zemaljski sabor, nek taj paragraf posve uništi i promjeni u smislu glasovanog zakona za Dalmaciju, najine nek se place urede po godinama službe, a služba za penziju nek se počme računati ne od isti-penzijske sposobnosti, već od ispita zrelosti.

Poseće stupštine bio je zajednički objed kod mjesnog učitelja Futića, te se pod veder skupštinar razišli zadovoljni, da su ovršili svoju svetu dužnost.

Razne primorske vesti.

Novi predsjednik zemaljskog kulturnog vijeća za Istru. Službeni list bečke vlade priobio je dne 2. o. m. imenovanje novoga predsjednika zemaljskoga kulturnoga vijeća za Istru za dobu do konca god. 1908. u osobi g. markiza dra. Jurja Polesini-a veleposjednika u Poreču i zemaljskoga zastupnika na istarskom saboru. Tečajem ove godine bavili smo se već dva puta sa pitanjem predsjednika zemaljskog vijeća za Istru.

U broju 1. o. g. napisano vjest pod naslovom „Tko će biti predsjednik zemaljskog gospodarskog vijeća za Istru“, u kojoj razložimo povod odstupu g. Campitelli-a sa predsjedničke stolice tog vijeća. Onu vjest zaključimo: „Vlada će po svoj prilici potražiti naslednika g. Campitelli-u među talijanskim vladajućim svojom i neobaziru se na naše molbe i želje. Mi prepustamo njoj odgovornost za svaku nam nepravdu, koju bi nam se i na gospodarskom polju naniela, ali ujedno svjedujemo unaprijed proti eventualnom imenovanju muža strastvenoga, pristranoga i nepomirljivoga za predsjednika gospodarskog vijeća, kakav je bio odstupajući predsjednik g. Campitelli.“

U 4. broju o. g. priobčimo po talijanskim novinama vjest pod naslovom „Novi predsjednik zemaljskog kulturnog vijeća za Istru“, da će biti imenovan predsjednikom tog vijeća g. markiz dr. Juraj Polesini.

Ova se je dakle vjest obistinila. Posljednju smo dakle vjest ovako zaključili: „Za gospodina Polesini-a kažu, da je vrstan gospodar i da nije u narodnom pogledu strastven kao što mu je stariji brat. U ostalom za nas nevriede rieći, već ga čekamo na djelu i po tomu ćemo ga suditi.“

Kod toga ostajemo i danas čekajući g. Polesini-a na djelu, po kojemu ćemo suditi njega i cesarsku vladu, koja ga je na imenovanje predložila.

Butilje su dakle ipak pomogle! Pod tim naslovom čitamo u trčanskoj „Edinost“ od dne 13. o. m.

„Il Governo“ sa sjedištem na trčanskem lienskom trgu, izvješće, da je bio imenovan župnikom u jednom mjestu pazinskoj političkoj kotari jedan od prijatelja talijanske lažliberalne stranke u Istri, koji je (dotični župnik) došao na glas radi svojih izvrstnih butilja.

Kad su na trčanskem biskupskom ordinarijatu doznali za to imenovanje, stisnule s plećima izjaviv pobožno: ovaj nam neće bar smetati s glagolicom, ščavetom itd.

Rumunjski kraljevski suprazi u Opatiji. Iz Bukarešta javljaju, da će se i ovoga projekta podati u našu Opatiju na daljini horavak rumunjski kraljevski suprizi t. j. kralj Karol i kraljica Jelisava. U Opatiji imali bi doći koncem ovog mjeseca, gdje će ostati jedno mjesec dana. Stanovati će u dvorcu „Angiolina“. Rumunjski kraljevski suprizi spadaju među najobjubljenije goste naše Opatije.

Ratno brodovlje Sjeverne Amerike u Trstu. Kako čitamo u trčanskim listovima očekuju tamo ratno brodovlje sjedrenjih sjevero-američkih država. To će brodovlje sastojati od 6 velikih oklopnača i 4 velike krstaša, ukupno sa 4658 vojnika. Tomu brodovlju zapovjeda kontreadmiral J. P. Coghlan.

Zemaljska konoba (klet). Zemaljski odbor u Poreču odludio je na predlog ravnateljstva zemaljskog gospodarskog zavoda, da će sagraditi novu konobu, u koju će se mali smjestiti 1500 stolari vina i u kojoj će biti prikladne prostorije za pečenje rakije.

Učiteljska imenovanja. Zemaljski odbor u Poreču imenovao je među ostalim slijedeće učitelje na pučkih školama: Gđiju Mariju Mozešić na pučkoj školi u

Škofijah i gdjeju Anu Logar na pučkoj skoli u Dolini.

Imenovanja i odlikovanja u sudbenoj struci. Savjetnik prizivnoga suda u Trstu g. Karlo Dejak bijaše imenovan predsjednikom trgovacko-pomorskog suda u Trstu; savjetnik prizivnog suda u Trstu g. Emil vitez Nadameki bijaše imenovan podpredsjednikom zemaljskog suda u Trstu. Savjetnik zemaljskog suda u Trstu gosp. Sebastijan Ghira bijaše imenovan savjetnikom prizivnoga suda u Trstu; savjetnik zemaljskog suda u Trstu gosp. dr. Fran Piccoli i savjetnik okrožnog suda u Gorici g. Josip Milović, savjetnici prizivnog suda u Trstu.

Savjetniku zemaljskog suda u Trstu g. Hinku Crusić-u bijaše podijeljen naslov i znacaj savjetnika prizivnog suda u Trstu.

Prvi posjet novoga biskupa u Liburniji. Od tamo nam piši pod ovim naslovom dne 19. o. m. Župnim i kapelanskim uredom ovoga sudbenog kolara, odnosno onoga dekanata bijaše od prebiskupske ordinarijata službeno javljeno, da će novi nas biskup presv. gosp. dr. Nagl doći u ove strane dijeliti sakrament sv. potvrde ili herme slijedećih dana:

Dne 17. aprila bermati će u župnoj crkvi u Voloskom; dne 18. i 19. u župnoj crkvi u Kastvu; dne 20. u Klani; dne 21. u kapelanskoj crkvi u Sv. Mateju; dne 22. u kapelanskoj crkvi Sv. Križu; dne 23. u jutru u kapelanskoj crkvi u Zvonećoj a po podne u kapelanskoj crkvi u Bergudu; dne 24. u kapel. crkvi u Rukaveu; dne 26. u žup. crkvi u Veprincu; dne 27. u kapel. crkvi u Poljanah; dne 28. u kapel. crkvi u Opatiji; dne 30. u župnoj crkvi u Lovranu; dne 1. maja u žup. crkvi u Berseu.

U ovih smo stranah znatiželjni kakav će utisak na narod učiniti novi biskup, za koga nam vele, da je podpuni diplomat u strogo austrijskom duhu.

P. S. Naknadno doznamjemo, da će u susjednom kršćanskom dekanatu biti herma slijedećih dana: dne 3. maja u Kršanu, dne 4. u Šumbregu, dne 5. u Kozljaku, dne 6. u Čepiću, dne 7. u Brdu, dne 8. u Šušnjevici, dne 2. julija u Dolenjovrsi, dne 3. na Vranji, dne 4. u Boljunu i dne 5. na Pazu.

Javna zahvala Družbi sv. Cirila i Metoda. Djeca, polazeća na kršćanski nauk u Krasici kraj Bui, srdačno se zahvaljuju na knjigah pripozlanih. Svedomični blagoslovio našu Družbu, da se širi i postigne svoj cilj.

Mjesto računarskog asistenta. Predsjedništvo finansijskog ravnateljstva u Trstu razpisalo je mjesto računarskoga asistenta u IX. plat. razredu.

Molba podkrepljene zakonom propisanih svojstva i dokaz o poznavanju zemaljskih jezika valja predložiti predsjedništvu finansijskog ravnateljstva u Trstu, u roku od 4. četvrtka računajuć od 5. marta napred.

Odgovor „Slavenske sveze“ na spomenicu polit. družtva „Edinost“ u poslu slavensko-talijanskog sporazumjenja. Predsjednik „Slavenske sveze“ dr. Ivan Šušterić posao je predsjedniku političkog družtva „Edinost“ kano odgovor na spomenicu, što ju je „Edinost“ posalo obim jugoslavenskim klubom carevinskog vjeća, slijedeće pismo:

Veletencijeni Gospodine!

„Slavenska sveza“ bavila se je u svojoj sjednici od dne 22. o. m. sa spomenicom političkoga družtva „Edinost“.

Sadržaj spomenice užet bijaše do znanja; ujedno se je jednoglasno ustanovilo, da su se gledje približenju Jugoslavena te Italijana da sada vršili samo posve neobvezni dogovori, a da se nije pri tom ni s jedne ni s druge strane komandiralo.

„Slavenska sveza“ povjerila je zastupniku veleč. gosp. Spinčiću zadaču, da

udi dogovorno sa pouzdanici slovenskoga i hrvatskoga naroda u Trstu i Istri za parlamentarnih praznika pregorove s Talijani, te da o tom izvesti klubu čim se sastane carevinsko vjeće po Uskrsu.

Konačno nije skoro treba ni izdati, da klub „Slavenska sveza“ neće izvoditi nijednog interesa primorskih Slovaca, već da će se dati uviek voditi samo od koristi i interesa celokupnoga naroda hrvatskoga i slovenskoga.

Primite, veletencijeni gospodine izraz nadodilčnjeg počitanja

Vate Veletenčenosti odani

Dr. Ivan Šušterić

kao predsjednik „Slavenske sveze“

U Ljubljani 27. marta 1904.

Razne vesti.

Španjolski pustinjak. Iz Madrida javljaju, da su prije nekog vremena finansijski strazari našli u Šumi blizu Fuente-a na pustinjaku. Taj čovjek, kojemu je oko 30 godina, bio je odjeven u životinjsko krvno, imao je dugu kuštravu bradu i kosu, te je upravo izgledao kao predtopnički čovjek. Čim je opazio strazare, stao je bježati, te je umakao u svoju špilju. Uz ulaz u špilju zatrpaо je drviljem i kamenjem a zatim je stao glasno jaukati. Stražari su ipak provalili u špilju, te su ulovili tog čudovitca. U špilji je bilo mnogo izgledanih kostiju od raznih životinja, kamena, sjekira, ognjište i malo slame. Stražari su ognuli pustinjaka kabanicom i odveli su ga pred redarstvo. Pustinjak je izjavio, da je bio sluga, ali da je radi male pogriješke izgubio službu, te pošto nije mogao nikako naći posla, otišao je u Šumu i ta je provodio pustinjacički život. Hranio se sirovim mesom od životinja, koje je kumenjem ubijao ili na stupicu ulovio. Pustinjaku su odpremili u jedan dobrovrijni zavod.

Koliko ima svih Slavena? Profesor Niders sastavio je brojni pregled svih slavenskih naroda, te ima po njegovom računu svih Slavena 138 milijuna, i to: 93,165.000 Rusa; 18,764.131 Poljaka; 8,639.337 Čeha; 8,107.121 Hrvata i Srba; 4,850.090 Bugara; 1,252.780 Slovenaca i 108.884 Lužičkih Srba.

Najdragoceniji priestol na svetu jest bez dvojbe glasoviti priestol perzijskog vladara ili šaha. Taj priestol vredi preko šestdeset milijuna kruna. On je sav iz mračnog srebra sa rezbarijama, koje su osobito umjetnički izradjene. Rezbarije predstavljaju razne simboličke figure i životinske glave. Svi dijelovi priestola, koji nisu cizelirani, popunjeni su skupocenim brižnjima i biserima osobitog sjaja i veličine. Oko tih velikih brižnjata inkrustrane su stotine smaragda, rubina, safira, opala i drugog dragog kamenja. U sred baldahina vidi se veliki prekrasan brižnjat, koji sam vredni čitav imetak. Ali to nije sve. Sadašnji je šah dao prostrijeti na priestol skupocenim zlatnu lukaninu, na koju su pričvršćene zlatnim vezom hiljadu brižnjata i rubina, dok je sve u naokolo biserom posuta. Taj dragoceni priestol se upotrebljava samo prigodom velikih svećanosti, jer šah ima za svagdašnju posabu velik broj omanjih takodjer skupocenih priestola. Jedan američki gavan htio je da kupi od šaha gore spomenuti priestol, ali mu ponuda nije prihvadena.

Najveća i najmajnica ura. Na kolodvoru u Liverpolskoj ulici u Londonu najveća je ura na svetu, kojoj kazalo mjeri 6,5 m., a mali bat teži 1 i pol cent. Ova ura pokreće 624 ure na kolodvorima i izložbenim željeznicama, koje su posve točne. Najmanju uru gradio je Pavao Ditisheim u La Chapu de Fonds. Ta ura ima u premjeru tri linije, pero ima u premjeru 175 mm, a teži 1 desetinu miligrama, makne se za uru 18-152 puta. Cijena je toj malušnoj urici 8000 maraka.

Mnogi stovatelji prebažene Bogorodice višekrat je, ako ne izrekom, a to sigurno u nabožnoj pomisli uzdahnuo: „Kako bi rado hodočastio na Trsat!“ Ova želja je opravdana, budući bez grijeha začeta Djevica Marija kroz vječnu dijel jur Božjom voljom u tom odabranom i posvećenom Svetištu upravo izvanredne milosti u potrebanju duše i tela. Stovatelje prečiste Djevice upravo ljetos, za jubilarne godine Blažene Djevice Marije nuka srce to mjesto, zato bi uputno bilo, hodočasti na Trsat svim onima, kojim polo-

mete o Piju X. Neki rimski listovi priobiju viest, da je sv. Otac nedavno pozvao k sebi sve kardinale, koji u Rimu borave, te ih stavlja pitanje, da li bi se mogla primiti od talijanske vlade ona tri milijuna lira, koje je talijanska zaslupnička kuća votirala kao godišnju papinsku cijilnu listu. Sv. Otac je naglasio, da se sv. stolica nalazi sada u nepovoljnim finansijskim prilikama, te da bi radi toga bilo možda uputno primiti gore spomenuto svetu. Većina kardinala bila je protivna tom predlogu, te je tako i Pio X. odustao od svoje namjere. — „Italia“ približno karakteristični slučaj: Pio X. primio je ovih dana dvije pitomice „Svetog Srca“, koje su kćeri jedne dvorske gospodje kraljice Jelene. Sv. Otac je zapitač djevojke, zašto ga njihova majka tako često ne posjećuje kao prije. Djevojčice su to pripovjedale majci, a ova kraljica Jelena Kraljica je tada našlačila toj svojoj dvorskoj gospodji, da bezobjačno posjeti Sv. Otca i da ga i u buduće često posjeće.

Banka Slavija. Nijedne još godine od svoga 35-godišnjeg obstanka toga zavoda, nije pokazao odio za osiguranje života tako povoljnih uspjeha, kano baš u prošloj godini. Predane je bilo te godine ravnateljstvu 7777 osiguravajućih prijava na glavnici od 21,327.000. Prihvaćenih bijaše pak 6480 prijava na osigurano glavnici od K 17,690.000. Iste godine izplaćenja pako baštinicom osiguranih pokojnika glavnica od K 1,111.972.25. Glavnice na doživot K 394.402.29, rentne mirovine K 38.092.83 ukupno dake u odjelih na život samo u jednoj godini K 1,598.457.37. U roku obstanka toga zavoda izplatilo se je pako u obće u svih odjelih preko 70 milijuna kruna. Povrh tih izplata razdielila je pako banka „Slavija“, jer je to ujazniji zavod, svojim članovom, odjela na život preko K 1,200.000 dividende.

Dokazom o velikom razvoju odjela na život je u prvom redu neobično rastuća osigurnina, koja je godine 1903. dostigla uvađenja vrednu visinu od K 3,803.712.80. Sve prijevne zaklade prekoračile su koncem prošle godine iznos od K 30,000.000. Po uspjehu ovih je dakle jasno, da vrši banka „Slavija“ u nepostignutoj mjeri svoju nadrođeno-gospodarsku zadaču.

Stanovništvo Japana. Statistički ured japanskog carstva objelodano je nedavno uspjeh poslije občenitog pučkog popisa, koj bijaše proveden od god 1900. godine po evropskom načinu. Prema tomu popisu broji japansko carstvo 44,800.000 stanovnika. Stanovništvo Formose i Pescadora ima 2,750.000 stanovnika. Japansko carstvo ima 8 gradova sa preko 100.000 stanovnika i to: priestolnica Tokio ima stanovnika 1,500.000, Osaka 500.000, Kioto 350.000, Nagoya 240.000, Kobe 200.000, Yokohama 200.000, Nagasaki i Hierosyma preko 100.000 stanovnika.

Na Trsat! (Željeznički parobrodarska postaja u gradu Rieci.) Za ravnjanje hodočasnicima, k svetištu Marijinu na Trsatu budi znano da: „istje duhovne blagodati i milosti, koje se dobivaju u Loretu, diocisnim postaju i na Trsatu“. A za unaprediti krasnu misao, izgradnju svetišta Gospina na Trsatu, podielio je sv. Otac Leon XIII. godine 1891. podpuni oprost svim hodočasnicima, koji ovu zavjetnu crkvu pohode u koju god doba kroz godinu i uvjete za oprost propisane ovrse.

Mnogi stovatelji prebažene Bogorodice višekrat je, ako ne izrekom, a to sigurno u nabožnoj pomisli uzdahnuo: „Kako bi rado hodočastio na Trsat!“ Ova želja je opravdana, budući bez grijeha začeta Djevica Marija kroz vječnu dijel jur Božjom voljom u tom odabranom i posvećenom Svetištu upravo izvanredne milosti u potrebanju duše i tela. Stovatelje prečiste Djevice upravo ljetos, za jubilarne godine Blažene Djevice Marije nuka srce to mjesto, zato bi uputno bilo, hodočasti na Trsat svim onima, kojim polo-

žajem i zvanjem nije dano daleko putovati izvan države Hrvatske, da uz maleni putni trošak hodočaste k svetištu blažene Djevice Marije: „Majke milosti“ na Trsat u hrvatskom Primorju, da postanu dio-nitima duhovnih dobara i milosti sv. crkve.

Kojoj hoće i žele hodočastili na Trsat skupno ili zasebice, neka se znanja i ravnjanja radi dogovore sa p. n. svojim duhovnim pastirima, koji će ih zgodno uputiti; a i časina uprava crke Marijine na Trsat (z. p. Sušak), pak uredničtvu (glasniku staroslavnog zborišta na Trsat) „Ružičnjaka“ u Samoboru (v. Zagreb), pripravno je potrebne upute davati: bilo pismeno, bilo ustimen. Dakle naprired u slavu Gospodina Isusa i presv. Bogorodice. Za skupno hodočaste bio bi Zagreb najprikladnijim ishodistem put Rijeke. — Kako i kad? javiti će se, dim se nazade broj hodočastnika iz raznih krajeva.

St. Peterbergakija Vjedonost o Hrvatima. U broju 48. od 3. o. m. izlažeao je u ovom uglednom ruskom listu članak pod naslovom „Horvati i rusko-japonska vojna“, u kojem s radošću bježići cilji niz iskaza simpatija za ruski narod u Hrvatskoj, te spominje Tresicev „Jadran“, Zadarski „Nar. List“, Trčanski Lloyd i završuje: „Prije 2^{1/2} tisuće godina Hrvati su po svjedocanstvu starca Nestora zajedno s Rusima obitavali na ruskoj zemlji i liepo je, što ne zaboravljuju svoga krvnoga rođstva“.

Novi parobrod „Hrvata“ parobrodarskog društva u Senju stigao je, kako čitamo u hrvatskih listovih početkom o. m. za prvi put na Rieku. Taj parobrod bio je sagradjen na škveru Poli u Chioggi, a određen je za plovitbu po hrvatskom Primorju. Izvanjski je vrlo krasan a veoma spremno i udobno udešen za putnike i za robu. Na prvom jarbolu vijao se družveni barjak (modra zastava s hrvatskim grbom) na drugom jarbolu hrvatska trobojnica. Na dimnjaku opasan je takodjer dražvenim znakom. Na parobrodu su svi napisi izključivo hrvatski, a na krmni ima napis: Hrvatska—Senj. Pri predaji parobroda u Chioggi bila je svečanost, te je vlastnik kantiera gosp. Poli držao govor, začeliv mu svaku sreću. Gdje, kapetana Pajkurića digla je zastava na jarhol, koja je od strane prisutnih Hrvata i Talijana bila pozdravljena sa srdčnim: „Zivio!“ U blizini je bio jedan ratni brod talijanski, odkud se takodjer čuše poklici „Zivio!“ Parobrod je na Rieci bio posjeten od množstva občinstva.

Književne vesti.

Na znanje! Dnevne dolaze nove narube, dnevne se traži po 50, 100 i više izisaka I. svezka „Pučke knjižnice“ („Sv. Ciril i Metod“).

Znajući, kako prolaze u Hrvatskoj knjige, bijasmo udarili nakladu na 4000. Nego, još prije ne knjižice bijahu zgotovljene, javila ih se sva sila, koji razgrabiše I. svezak na jagran. Više nemamo ni jedne u zalihi. Javi li nam se do mala dovoljan broj narudba, istakat ćemo II. izdanje. Molimo samo, da nam svak odnajavi, koliko želi, eda uzmognemo poslat zajedno. Inače se u tutanj troši oviše za postaranju.

K jednu javljam, da će odsele knjižice izlaziti koncem svakoga drugog mjeseca na tri arka. U svakoj će knjižici biti raznolika štiva. Za sad će donositi hrvatsku poviest, nar. ekonomiju, pjesme i crticice iz narodnog života, pak druge stvari-silnije.

Cijena će za pak ostati 10. filira. Uz predplate molim nekoliko i za poštarnju. Ko puno narudi, dometnut će mi se još koja. Prijateljem i pomoćnikom od Boga plaća, od srca hvala i molba, da ostanu vjerni do konca.

U Senju, 15. ožujka 1904.
Dr. Fran Binički, profesor,
urednik „Pučke knjižnice“.

Razni prinosi.

Djedčekom prip. društva u Pazinu
priposlao našoj upravi:

Martin Privratio iz Medulina sabrao
u Čitaonici na zadnji dan posta u veselom
družtu K 11.98. Živili darovatelji.

Ukupno, danas K 11.98.
Na račun ove god. izkazanih 846.04
Sveukupno K. 858.02

Izpravak. Među prinosima za Družbu
sv. Cirila i Metoda, stiglima preko naše
uprave, bilo je u br. 11 pogresno ja-
vijeno da je g. Fr. Grunt iz Motovunskih
Novaki sabrao tamo K 22, dočim je samo
K 12 za Družbu, a K 10 poslao nam je
za predplatu na naš list. Molimo da se
to ispravi. — Uprava.

Djedčkom pripomećenom društva u Pa-
zinu prislijeli su tečkom mjeseca.

Veljeće o. g. slijedeći prinosi:

A) Redovili:	
Gg. Ivan Sedmak župnik, Divaca	K 10-
Jereb Valentini župe-uprav- itelj, Sv. Martin kod Labina	K 10-
B) Darovatelji:	
Uprava lista „Edinstvo“, Trst	K 19-
Gg. Matejević Fran c. k. zem- aljski školski nadzornik, Trst	K 40-
Ewilio Pollak učitelj, Gjur- gjevac	K 2-
Rogusin Ante župnik, Za- mask	K 5-
Josip Toskan predsjednik konsumnog društva u De- kanih, sabrao na običnom zboru pri prosti zabavi in veseli družbi istega večera	K 7-
Sabranje u Hrvatskoj čitaonici u Pazinu prigodom ve- likog plesa za kape daro- vane od gosp. Ivana No- vak, Pazin	K 38-
Istom prigodom za cvijeće darovano od gospodice Ba- zilije Francetić učiteljice	K 27.64
Franjo Peršić župe-uprav- itelj, Munje p. Podgrad sa- brao među štovatelji	K 34-
Gjuro Dolžana mjesto vienca na grob	K 20-
Dr. Dinko Vitezović slu. prok. u m. Krk nojesto vienca na odar pok. brata Luke Vitezović	K 40-
Trinoštje dr. Dinko i Tri- naštje dr. Matko za po- dacišti uspomenu pok. Luke Vitezović, Vrbnik svaki po 20	K 15-
Dr. Mate Vitezović c. k. nad- majernik u miru, Krk u istu svrhu za sebe	K 10-
a za popa Luka Vitezović	K 2.04
Franjo Rýšlav župnik u Repentabru p. Obitnica osta- tok od fotografiranja na Munah	K 7.20
J. Schweitzer, Buzet sabrao u veseloj družbi praznujući debeli četvrtak	K 2.04
Dr. Emanuel Percić za ži- gice	K 2-
Plemenitim darovateljem svesrdno se zahvaljuje	O d b o r.

Iznajmljuje se
jedna soba sa pokućtvom
ulica Epulo, 30, I. kat.

L istice za korizmenu izpovied ili
pričest izvršuje naša tiskara u crnom
ili crvenom tisku. Kod naručke od
najmanje 500 komada, po 70 h.
100 komada.

HRVATI,
kupujte svi papir za pušenje
Družbe sv. Cir. i Met.

za Istru.

OGLAS.

Dne 7. aprila 1904. biti će u uredu občine Kastva, od
10 uha do podne jestinbena razprava za izradjenje zadnjeg diela
česte Paka-Klana na mjestu „izpred Burešina do Matelčevog
Lazca“. Daljina 1740 metara. Izklična cijena 10.670 kruna
24 helera. Propusti (tombini) i kolobrani posebice.

Uvjete i troškovnik može se pregledati u doba uredovno na
občini u Kastvu i u Klani. Koji želi natjecati se, a nije občinar,
ima položiti 10% u ime kaučije. Ta će biti vraćena onomu, na
kom ne ostane radnja.

Na spomenuti dan neka se javi u uredu občine Kastva i
oni, koji bi bili voljni preuzeti samo rukovodjenje te gradnje i
nadzor nad težaci.

Zahtjeva se dokaz sposobnosti za neobčinare.

PULA, 29. marča 1904.

Dr. M. Laginja.

Tiskara i knjigovežnica J. Krmpotić i dr. u Puli.

preporuča:

1. Tiskanice za občine.

1. Skrižaljka o izku epidemije. 2. Sve-
dotka za oprost od prisutne službe. 3. „Omnibus“
tiskanice (skrižaljka bez teksta u glavi
za svaku porabu). 4. Izkaz i svjedočka
za djake. 5. Ista u talijanskom jeziku. 6. Molba
za oprost od prisutne službe. 7. Ista sa svje-
dočnicama. 8. Inventar aktivni glava ili uložci.
9. Inventar pasivni glava (uložci). 10. Inventar
mobilnih glava ili uložci. 11. Izkaz odgovornih
troškova. 12. Stanje ukamnjenih glavnici.
13. Izkaz o promjeni prehranja neaktivnoga
vrijničta (glava ili uložci). 14. Izkaz i svje-
dočka za djake i molitve. 15. Popis izbornika
(glava ili uložci). 16. Glasovni izkaz i 16. a)
kontrolni izkaz za občinske izbore. 17. Dnev-
nik dobroda i troškova. 18. Glasova knjiga.
19. Pomočni dnevnik. 20. Zapisnik podnesaka
(glava ili uložci). 21. Proračun, glava. 22.
Proračun, uložci. 23. Zaključni račun, glava.
24. Zaključni račun, uložci. 25. Zapisnik o
razgledu mrljaca. 26. Ogledni listić o umrilih.
27. Obiteljsko-obavjesnica skrižaljka. 28. Skri-
žaljka o ceni govelje krme. 29. Zapisnik
kaznenih prestupaka. 30. Prilog zaklj. računa
(glava ili uložci). 31. Izkaz nadnica. 32. Za-
pisnik soli. 33. Prijavni i pregledni listi
za oprost porez ka početna rakije za svoju po-
rabu. 34. Občinska svjedočba za bolnice.
35. Knjižice sa kuponi za doznačne soli.

2. Crkvene tiskanice.

1. Fides Nativitas et Baptismi. 2. Fides
Mortis. 3. Fides Matrimonii. 4. Testimonium
status liberi. 5. Testimonium dentum, matri-
monialium. 6. Nota pro institutem denuntialis.
7. Inventar (glava ili uložci). 8. Račun (2 arka).
9. Izvadak računa. 10. Izkaz glavnica (glava
ili uložci). 11. Izkaz stalnih i promjenljivih
zakupinija. 12. Izkaz uplaćenih i zaostalih par-
benih troškova. 13. Dnevnik dobroda i tro-
škova (glava ili uložci). 14. Izkaz povećanja ili
umanjivanja imetak. 15. Status animarum. 16.
Liber baptizatorum. 17. Liber defunctorum.
18. Liber matrimoniorum. 19. Liber confirmatoria-
rum. 20. Namire vrhu kamata obligacija.
21. Zapisnik podnesaka. 22. Obiteljsko-oba-
vjesnica skrižaljka.

3. Tiskanice za škole.

1. Ljepopisnice. 2. Zadužnice. 3. Risanke.
4. Satnice. 5. Molba za oprost od školarine.
6. Pregled mjesecnih školskih zaostataka. 7.
Razrednica. 8. Tjednik. 9. Glavni imenik.
10. Matice. 11. Imovnik ili inventar. 12. Popis
školskih knjižica. 13. Izkaz izostalaka. 14.
Zapisnik podnesaka. 15. Školski visti. 16.
Svjedočba. 17. Odputnica. 18. Odlažnica. 19.
Imenik po alfabetu; dalje slijede po zakonu
31. /7. 1895. za Istru, i to slijedeće obraze:
20. A k § 1. B k § 2. C k § 3.
23. D k § 4. 24. E k § 4. 25. F k § 4.
26. G k § 5. 27. H k § 7. 28. I. L k § 9.
29. M. k § 12. 30. L. k § 12.

4. Tiskanice za društva za štetniju i zajmove te štedionice.

1. Doznačnice. 2. Zadužne knjižice. 3.
Štedionice (uložne) knjižice. 4. Zadužnica. 5.
Molba za zajam. 6. Dnevnik blagajne. 7.
Knjiga dužnika. 8. Knjiga članova. 9. Knjiga
zadužnih dielova. 10. Knjiga uložaka za
Rajfeisenovice. 11. Knjiga uložaka za občine
štedionice. 12. Doznačka za primetak. 13. Do-
značka za izdatak.

5. Tiskanice za gospod. društva.

1. Dnevnik blagajne. 2. Knjige vjerovnica
i dužnika. 3. Knjiga za skonto robe. 4. Knjiga
pričuvena. 5. Zadražne knjižice.

6. Tiskanice za pravne poslove.

1. Tužbe. 2. Napis (rubrum) k tužbi.
3. Punomoć. 4. Predlog zapljene. 5. Napis
k predlogu zapljene. 6. Kupoprodajne pogodbe.
7. Zadužnice za obču porabu.

7. Razne knjige.

1. Kokolj: „Grammatik der kroatischen
oder serbischen Sprache für die k. u. k. Kriegs-
Marine.“ 2. Pjesma: „Putovanje ratnog broda
„Marija Terezije“ u Antilu, Kubu itd.“ 3.
Pjesma: „Pjesme pomorčići ili putovanje rat-
nog broda „Fran Josipa!“ u Kreu.“ 4.
Pjesma: „Rat u Kini ili putovanje ratnih
brodova „Elisabeth“ i „Aspern“ u Kini.“ 5.
Knjižice: „O pristojnom ponašanju, sastavio V.
Rubeša.“

POBOŽNI MORNAR. Molitevnik
za momčad c. i kr. ratne mornarice i estale
pomorce. **Sastavio Karlo Kokolj, kapelan c. i kr. ratne mornarice.** Odoorenja
od njegore prestižnosti biskupa Mahnića i
vojničkog biskupa Biclopotzky-a. — Cijena
tereta vezanom 50 k. s postom.

Osim gornjih tiskanica imade pod-
punu zalihu tiskanica u njemačkom je-
ziku za c. i kr. brodove, kojih izkaz se
salje franko, poštarine.

Preporuča dalje zalihu papira koli
konceptnoga toli kancelarijskoga u svih
formatili, težinah i crtanjih (rastriranju)
na debelo (najmanje od svake vrsti 250
araka).

Omoti u svih mogućih formatih za
privatne, trgovačke ili službene svrhe.

Prima i izvršuje svakovrstne na-
ručbe, posjetnice svih veličina, pozive,
adresne karte, rasporedi i u obče svak-
ovrstnu radnju zasijecajući u tiskarsku
i knjigovežku struku.

Istarska Posuđilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadružnih dijelova jedan ili više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/4 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez prednog odkaza, iznose do 400 K uz odkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz odkaz od 14 dana a tako i veće iznose, ako se nije kod uloženja saglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmovo (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na imenicu i zadužnicu uz garantiju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati osim julija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lijevo, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.

Pčelno - voštene svieće

po kilogramu. K 4.90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Uskrene svieće iz gori imenovanog voska, ukrašene u reljefu sa zlatom, voštanim crtežem itd. kg. po K 8.—

Iste ukrašene s odlijepljivim crtežicama Tamjan lagrima, najfiniji granis. — Svieće za pogrebe po vrlo nizkoj ceni. — Za pravi, čistti vosak jamčim sa 20.00 kruna.

Gorsheimovi steni (fluiji) i stakla za vječnu luč. — Isto tako međi pilotom (stolni) i navadni, uz vrlo nizke cene.

Preporučam se prečestom svećenstvu i p. n. občinstvu najponzivnije,

J. KOPAČ, voćarača u Gorici.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva goričko-solanske

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Antun Černigaj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Pokućtvo izradjuje se samo u pači izsušenim drvom.

Konkurenčija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mješevnu odpitku.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji. Ilustrirani cienici se šalju na zahtjev.

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka.

Ove glasovito i nenadkriljive kapljice sv. Marka upotrebljavaju se za vanjsku i unutarnju porabu. Osobito odstranjuju trganje i kalanje po kosti, nogu u rukuh, te izljeće svaku glavobolju. One nedostaju spasenošno djeluju kod bolesti želudca, ublažuju katar, umiruju izbačivanje, odsklanjuju naduhavanje, boli i grčeve, pospišuju bolju provodu, čiste krv i crieva. Prugone velike i male glistice, te sve bolesti od glistina dolazeće. Djeluju izvrstno proti hrapavosti i promaklosti. Lječe sve bolesti jetre i slezena i trganje u želudcu. Prugone svake groznice i sve bolesti od groznice dolazeće. Najbolje je sredstvo proti maternici i madronu, pa zato nesmaju manjati u nijednoj građanskoj niti seljačkoj kući. Dobiva se samo: Gradska ljekarna, Zagreb. Stoga se neko ločno naruke pod naslovom: Gradska ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29 pokraj crkve sv. Marka. — Novac neka se šalje napred ili pozarećem. — Manje od jednog luetca (12 bočica) se ne šalje. — Cijena je sljedeća i to franko po svaku poštu: 1 tucet (12 boč.) 4 K. 2 tuceta (24 boč.) 8 K. 3 tuceta (36 boč.) 11 K. 4 tuceta (48 boč.) 14-80 K. 5 tuceta (60 boč.) 17 K. — Posjedujem tisetu i tisuću priznаницa, da ih nije moguće ovdje iskati, tako navadnim samo imena neke gg., koja su se osobitim uspješnom potrošnjom Kapljice sv. Marka te podpunom odzivravše: Iv. Bartetić, učitelj; Janko Kralj, kr. nadograd; Stj. Bordini, župnik; Ilija Manić, oponor; Sofija Vukolić, silica; Josip Seljanin, soljak itd. id.

Utemeljena god. 1360. Gradska ljekarna, Zagreb. Markov trg broj 29, pokraj crkve sv. Marka.

Zdravlje je najveće bogatstvo!

Kapljice sv. Marka, ZAGREB, Gornji grad. Markov trg.

OGLAS

Gospodo biciklisti!

Terka "Larin Klement" posjeduje najpoznatiju fabriku MOTOR-BICIKLETA.

Pri naravljivanju motora obratite se na

Ivana Novaka u Pazinu

koji će Vam, metom, budete zatražili, franko i gratis poslati cjenik i razumijeći Vam konstrukciju i savršeno funkcioniranje stroja.

za veštakovanjem

Ivan Novak.

Sve strojeve za
poljodeljstvo i vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za uljike, stiskalnice (preše) za vino sa novim diferencijalnim tiskalom, hidrauličke stiskalnice za vino,

novosti pri aparatu proti peronopori to za sumporanje, mljive za grožđje posve nove konstrukcije,

nove streljke na uljini za hvatanje letećih zareznika (insekti),

sisljike za vino, clevi za vino, konobarško oruđje, također i sve druge gospodarske strojeve kao

trieure, vitle, mlatilnice i t. d. sajte uz najjestinije tvorničke cene . . .

I.G. HELLER,

Beč, Praterstrasse 49.

Katalozi budava i franko. — Dopisuje se u svim jezicima.

RODOLJUBI!
kupujte samo Cirilo-Metodijiske žigice!

Po visokoj kr. zem. vidi proglašena lijekovitom vodom rudnicom
čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kiselica

nije samo najbolje i najzdravije

stolno piće,

već je i najkoristnija i najglasovitija
liekovita voda,

koji je od prvih hrvatskih autoriteta preporučena i djeluje nejadriljivo kod kolici želudca, pluća, grkljasa, raznih katara, astme, mijehura, kamenica, hemerozoa (zlatne žice), natekleh i zrenih letara, tgaravice i raznih ženskih bolesti

Odlikovana sa 13 zlatnih
i srebrenih kolajna.

„Upraviteljstvo vrele Apatovačke kiselice“,
Zagreb, Ilica broj 17.

Doliva se u svježi čajevnici, řegovišnici, rešetarjici i posuđe.

SUMPOR ALBANI

Nenadkriljiva čistoća i finoća. — Najbolji lik, od najveće koristi i neobuhodno nužne ekonomije da prepreči bolesti na trsu.

Svagdje rado rabljen od umnih i praktičnih vinogradara.

Najvažnija Gospodarska družtva i Seoske blagajne daju mu i ove godine prednost pred svakim drugim sumporom.

NB. Za jamstvo njegove nepatorenosti, čistoće i finoće, svaka vreća ima olovu sa etiskom kr. poljoprivredskog kemičkog laboratorija u Pesaro, pod čijom kontrolom biva obavljen analiza. Upozorju se s toga kupac da ne primaju kao pravi sumpor onaj sadržan u vrećama, koje nebi imale takovo olovu sa oznakom inicijalima R. I. C. A.

Izvorna uvozna ovlaštena terka

P. Rocco & Nipoti

u Trstu sa skladistom u Rovinju.